

Istungidokument

A9-0042/2021

15.3.2021

RAPORT

digipõppe poliitika kujundamise kohta
(2020/2135(INI))

Kultuuri- ja hariduskomisjon

Raportöör: Victor Negrescu

Arvamuse koostaja (*):
Anna Zalewska, tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

(*): Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	19
TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS	23
NAISTE ÕIGUSTE JA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE KOMISJONI MUUDATUSETTEPANEKUTENA ESITATUD SEISUKOHT	35
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS	49
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	50

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

digiõppe poliitika kujundamise kohta (2020/2135(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 165 ja 166,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artiklit 14,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni protokollit artiklit 2, milles käsitletakse õigust haridusele,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiivi (EL) 2019/790, mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevat õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ,
- võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni 22. septembri 2020. aasta resolutsiooni ettepanekut Euroopa hariduse tuleviku kohta COVID-19 kontekstis,
- võttes arvesse oma 17. aprilli 2020. aasta resolutsiooni ELi kooskõlastatud meetmete kohta võitluses COVID-19 pandeemia ja selle tagajärgede vastu¹,
- võttes arvesse oma 11. detsembri 2018. aasta resolutsiooni hariduse kohta digiajastul ning ELi poliitikakujundamisega seotud probleemide, võimaluste ja õppetundide kohta²,
- võttes arvesse oma 12. juuni 2018. aasta resolutsiooni hariduse ajakohastamise kohta ELis³,
- võttes arvesse oma 14. septembri 2017. aasta resolutsiooni Euroopa uue oskuste tegevuskava kohta⁴,
- võttes arvesse nõukogu 9. juuni 2020. aasta järeldusi Euroopa digituleviku kujundamise kohta⁵,
- võttes arvesse nõukogu 26. mai 2020. aasta järeldusi tuleviku Euroopa õpetajate ja koolitajate kohta⁶,
- võttes arvesse nõukogu 18. novembri 2019. aasta järeldusi, mis käsitlevad elukestva õppe poliitika kesksel rollil ühiskonna võimekuse suurendamisel tegeleda tehnoloogiapõhisele ja rohelisele majandusele üleminekuga kaasavat ja kestlikku

¹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0054.

² ELT C 388, 13.11.2020, lk 2.

³ ELT C 28, 27.1.2020, lk 8.

⁴ ELT C 337, 20.9.2018, lk 135.

⁵ ELT C 202 I, 16.6.2020, lk 1.

⁶ ELT C 193, 9.6.2020, lk 11.

majanduskasvu toetaval viisil⁷,

- võttes arvesse nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitusel võtmepädevuste kohta elukestvas õppes⁸,
- võttes arvesse nõukogu 22. mai 2017. aasta soovitusel, milles käsitletakse elukestva õppe Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta soovitus Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise kohta elukestva õppe valdkonnas⁹,
- võttes arvesse nõukogu 30. mai 2016. aasta järeldusi meediapädevuse ja kriitilise mõtlemise arendamise kohta hariduse ja koolituse kaudu¹⁰,
- võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2016. aasta soovitusel „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“¹¹,
- võttes arvesse nõukogu 27. mai 2015. aasta järeldusi alushariduse ja põhihariduse rolli kohta loovuse, innovatsiooni ja digipädevuse edendamisel¹²,
- võttes arvesse nõukogu 20. detsembri 2012. aasta soovitusel mitteformaalse ja informaalset õppe valideerimise kohta¹³,
- võttes arvesse komisjoni 30. septembri 2020. aasta teatist „Digiõppe tegevuskava 2021–2027: hariduse ja koolituse ümberkujundamine digiajastu jaoks“ (COM(2020)0624) ja sellele lisatud talituste töödokumenti (SWD(2020)0209),
- võttes arvesse komisjoni 30. septembri 2020. aasta teatist Euroopa haridusruumi saavutamise kohta aastaks 2025 (COM(2020)0625),
- võttes arvesse komisjoni 1. juuli 2020. aasta teatist jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetava Euroopa oskuste tegevuskava kohta (COM(2020)0274),
- võttes arvesse komisjoni 17. jaanuari 2018. aasta teatist digiõppe tegevuskava kohta (COM(2018)0022),
- võttes arvesse komisjoni 14. novembri 2017. aasta teatist „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“ (COM(2017)0673),
- võttes arvesse komisjoni 30. mai 2017. aasta teatist „Koolide arendamine ja õpetamise täiustamine, et anda noortele edasiseks eluks hea stardipositsioon“ (COM(2017)0248),
- võttes arvesse komisjoni 7. detsembri 2016. aasta teatist „Hariduse täiustamine ja

⁷ ELT C 389, 18.11.2019, lk 12.

⁸ ELT C 189, 4.6.2018, lk 1.

⁹ ELT C 189, 15.6.2017, lk 15.

¹⁰ ELT C 212, 14.6.2016, lk 5.

¹¹ ELT C 484, 24.12.2016, lk 1.

¹² ELT C 172, 27.5.2015, lk 17.

¹³ ELT C 398, 22.12.2012, lk 1.

- moderniseerimine“ (COM(2016)0941),
- võttes arvesse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) aruannet „Education responses to COVID-19: an implementation strategy toolkit“ (COVID-19 pandeemia reageerimine hariduses: rakendusstrateegia töövahend),
 - võttes arvesse OECD aruannet „OECD Skills Outlook 2019: Thriving in a Digital World“ (OECD oskuste väljavaated 2019: edukus digitaalses maailmas),
 - võttes arvesse ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsiooni (UNESCO) aruannet „Skills for a connected world“ (Ühendatud maailma oskused),
 - võttes arvesse Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse 4. juuni 2020. aasta aruannet „Digital gap during COVID-19 for VET learners at risk in Europe“ (Digilõhe COVID-19 pandeemia ajal haavatavate kutsehariduse ja -koolituse õppurite seas Euroopas),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamust,
 - võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni muudatusettepanekutena esitatud seisukohta,
 - võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit (A9-0042/2021),
- A. arvestades, et kaasav, õiglane ja nõuetekohaselt rahastatud kvaliteetne haridus on rohe- ja digipöörde peamine edasiviiv jõud; arvestades, et haridus on investering meie ühisesse tulevikku, mis aitab kaasa sotsiaalsele ühtekuuluvusele, kestlikule majanduskasvule, töökohtade loomisele ja tööhõivele ning seeläbi õiglasele ühiskonnale; arvestades, et haridus on individuaalse arengu ja eneseteostuse oluline vahend ning suurendab osalust demokraatlikus elus;
- B. arvestades, et naiste ja meeste võrdõiguslikkus on ELi alusväärtus, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 8 ja 19;
- C. arvestades, et digitehnoloogia on ühiskonda ümber kujundamas, muutes põhilised digioskused ja digikirjaoskuse kõigi kodanike jaoks hädavajalikuks;
- D. arvestades, et Euroopa sotsiaalõiguste samba esimeses põhimõttes tuuakse esile oskuste säilitamise ja omandamise tähtsus, et „tagada võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule“, ning sätestatakse, et igaühel on „õigus kvaliteetssele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvasele õppele, et säilitada ja omandada oskused, mis võimaldavad ühiskonnas täielikult osaleda ja aitavad suunduda edukalt tööturule“;
- E. arvestades, et digioskuste ja digipädevuse omandamise üks peamine eeltingimus on valdkonnaüleste põhioskuste omandamine, nagu arvutusoskus, kriitiline mõtlemine ja sotsiaalse suhtlemise oskused; arvestades, et samal ajal suureneb tulevikus vajadus digioskuste (nagu programmeerimine, logistika ja robotika) järele mitte ainult IT-hariduse, vaid ka õppekava kui terviku seisukohast; arvestades, et kodanike digipädevuse raamistikus tunnustatakse pehmete oskuste, sealhulgas suhtlus-, koostöö- ja infosisu loomise tähtsust, mida sageli õpetatakse humanitaar-, kunsti- ja

sotsiaalteaduste kaudu; arvestades, et interdistsiplinaarne lähenemine teaduse, tehnoloogia, inseneeria, kunsti ja matemaatika (STEAM) valdkonna õpingutele võib kaasa tuua digilahenduste parema ja inimkeskema kavandamise;

- F. arvestades, et küberhügieeni-, küberturvalisuse-, andmekaitse- ja meediapädevusealane põhiharidus peab olema eakohane ja orienteeritud õppijate arengule, et aidata neil saada kriitiliselt mõtlevateks õppijateks, aktiivseteks kodanikeks, internetikasutajateks ja demokraatliku digiühiskonna kujundajateks, teha teadlikke otsuseid ning olla teadlik internetiga kaasnevatest ohtudest, nagu veebis leviv desinformatsioon, ahistamine ja isikuandmetega seotud rikkumised, ja osata nendega toime tulla; arvestades, et õppekavadesse tuleks lisada küberturvalisusega seotud õppeprogrammid;
- G. arvestades, et digiüleminek kujundab tööturгу ning et komisjoni hinnangul¹⁴ vajab mitmetes töökategorias 90 % töökohtadest tulevikus eeldatavasti mõningaid digioskusi ja 65 % lastest, kes alustavad praegu õpinguid algkoolis, peaksid lõpuks töötama töökohtadel, mida ei ole veel olemas; arvestades, et kõrgtasemel digioskuste järele on suur nõudlus, mis toob tõenäoliselt kaasa suurema rõhuasetuse STEAM-erialadele;
- H. arvestades, et põhjalikult tuleb uurida selliste uute tehnoloogiavaldkondade nagu robotika ja tehisintellekti mõju tööhõivele; arvestades, et on juba selge, et digioskustest on kiiresti saamas üldlevinud oskused, mida vajatakse ka töökohtadel, mis olid varem digisfääriga väga vähe seotud või üldse mitte seotud, sealhulgas füüsilises töös; arvestades, et ümber- ja täiendusõpe on vajalikud selleks, et inimesed saaksid kohaneda üha digitaalsemaks muutuva tööturu muutuvate vajaduste ja tegelikkusega; arvestades, et COVID-19 põhjustatud üleminek kaugtööle toob kaasa uued digioskused, suhtluse ja muud probleemid; arvestades, et tööandjad peaksid tagama töötajatele digiväljaõppe ja -vahendid, pöörates nõuetekohast tähelepanu erivajadustega töötajatele, näiteks pakkudes puuetega inimestele mõistlikke võimalusi; arvestades, et kutseharidusel ja -õppel on väga oluline roll tulevastele töötajatele areneva tööturu jaoks vajalike oskuste ja kvalifikatsiooni pakkumisel;
- I. arvestades, et 42 %-l eurooplastest puuduvad ikka veel isegi põhilised digioskused¹⁵, kusjuures märkimisväärsed erinevused digioskuste tasemes esinevad liikmesriikide sees ja nende vahel ning sõltuvad sotsiaal-majanduslikust staatusest, vanusest, soost, sissetulekust, haridustasemest ja tööhõivest; arvestades, et ainult 35 %-l 55–74aastastest inimestest on põhilised digioskused, võrreldes 82 %-ga 16–24aastastest¹⁶, mis muudab eakamad inimesed digitaalse tõrjutuse suhtes haavatavamaks; arvestades, et oskuste tegevuskava eesmärk on tagada, et 2025. aastaks on 70 %-l 16–74aastastel põhilised digioskused, mis tähendab keskmiselt kahe protsendipunktilist kasvu aastas võrreldes 0,75 protsendipunktilise iga-aastase kasvuga aastatel 2015–2019; arvestades, et õppijad ei ole kunagi digioskuste omandamisel võrdsel positsioonil, sest põhioskuste tase on väga erinev;
- J. arvestades, et endiselt esineb ebavõrdsust juurdepääsul digitaristule ja -seadmetele, kuna maa- ja ääre poolsed piirkonnad ning mahajäänud linnapiirkonnad kannatavad sageli

¹⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/ict-work-digital-skills-workplace>
<https://futureskills.pearson.com/research/assets/pdfs/technical-report.pdf>

¹⁵ Digitaalrajanduse ja -ühiskonna indeksit (DESI) käsitlev 2020. aasta aruanne, Euroopa Komisjon.

¹⁶ DESIt käsitlev 2020. aruanne.

halva ühenduvuse tõttu ja madalama sissetulekuga leibkondadel puudub sageli juurdepääs arvutitele; arvestades, et 10 % ELi maapiirkondades elavatest leibkondadest on interneti püsiühenduseta ja veel 41 % on lairibaiühenduseta;

- K. arvestades, et sooline lõhe digioskustes on 11 %¹⁷; arvestades, et Eurostati andmetel on vaid iga kolmas teadus, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika (STEM) erialade lõpetaja naissoost, ehkki 54 % kõrgharidust omandavatest üliõpilastest on naised; arvestades, et poiste ja tütarlaste suhtumine STEM-ainetesse alghariduse ajal ei erine, kuid tütarlaste huvi näib vähenevat alates 15. eluaastast; arvestades, et vähem kui kolm protsenti teismelistest tütarlastest väljendab huvi töötada IKT-spetsialistina;
- L. arvestades, et sooline ebavõrdsus hariduses ja koolituses väljendub töökohtadel, kuna naised töötavad ainult 17 %-l IKT-sektori töökohtadest ja digitaalsektoris töötavate meeste osakaal on 3,1 korda suurem kui naiste osakaal¹⁸; arvestades, et sooline ebavõrdsus on eriti ilmne tehisisintellekti sektoris, kus ainult 22 % spetsialistidest kogu maailmas on naised; arvestades, et sellised erinevused mõjutavad naiste võimalusi töötada hästi tasustatud ja tulevikku suunatud sektorites ning piiravad samuti digitaalsektori mitmekesisust, näiteks seoses tehnoloogia kavandamisega;
- M. arvestades, et on oluline mõista tegureid, mis mõjutavad tütarlaste ja naiste haridust ja karjäärivalikuid, sealhulgas soolist kallutatust, ning motiveerida neid jätkama STEM-erialade ning IKT-õpinguid ja karjääri; arvestades, et sellega seoses on vaja edasi arendada kutsenõustamist puudutavaid lahendusi;
- N. arvestades, et digitehnoloogias peitub märkimisväärne potentsiaal õpetajatele, koolitajatele ja haridustöötajatele ning õppijatele kõigis haridussektorites ja -keskkondades juurdepääsetavate, avatud, sotsiaalsete ja personaalsete tehnoloogiavõimaluste näol, mis võivad viia kaasavamate õppimisvõimalusteni; arvestades, et uuenduslikest õpetamismeetoditest ja õppijate võimestamisest juhitud digitehnoloogia arukas kasutamine võib anda inimestele eluks vajalikud põhipädevused, nagu loov mõtlemine, uudishimu ja probleemilahendamise oskus; arvestades, et digitehnoloogia kasutamist ei tohi kunagi pidada kulude kokkuhoiu meetmeks; arvestades, et õpetajate vabadus valida parim õpetamismeetodite ja õpetatava sisu kombinatsioon peaks jääma haridusprotsessi keskmesse;
- O. arvestades, et õpetaja ja õpilase vaheline suhtlemine on õpilaste heaolu ja arengu jaoks ülioluline ning seetõttu peab kontaktõpe jääma hariduse andmise keskmesse; arvestades, et digivahendid ja -tehnoloogia ei saa asendada õpetaja rolli, kuid nad pakuvad siiski mitmeid eeliseid, mis täiendavad kontaktõpet, sealhulgas kombineeritud haridusmudelite kujul; arvestades, et tehnoloogia ja digitaalseadmete ülemäärane kasutamine võib põhjustada probleeme, nagu unepuudus, sõltuvus ja istuv eluviis; arvestades, et erilist tähelepanu tuleb pöörata väiksematele lastele ja õppijatele, kellel on hariduslikud erivajadused või puue, ning kelle jaoks veebiõpe kujutab endast erilist probleemi;
- P. arvestades, et digitehnoloogia tuleks kasutusele võtta õppijakesksel, eakohasel ja arengule suunatud viisil; arvestades, et digiõppe strateegiates tuleb arvesse võtta

¹⁷ Euroopa Komisjoni 2019. aasta tulemustabel naiste osalemise kohta digivaldkonnas.

¹⁸ Euroopa Komisjoni 5. märtsi 2020. aasta teatis „Võrdõiguslik liit: soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“, COM(2020)152 final

uuringuid digitehnoloogia varajase kasutamise mõju kohta väikelaste arengule;

- Q. arvestades, et digitaristu ja -tehnoloogia arendamine hariduses nõuab märkimisväärsed avaliku sektori investeeringuid, sealhulgas haridusasutuste IT-töötajatesse; arvestades, et e-õppe lahenduste väljatöötamisele aitavad olulisel määral kaasa ka erainvesteeringud;
- R. arvestades, et juurdepääs digitaristule, sealhulgas kiirele internetile ning kvaliteetsetele ja haridusvajadustele kohandatud seadmetele ja sisule on digiõppe eeltingimus; arvestades, et COVID-19 pandeemia ja äkiline digiüleminek kaug- või veebiõppele tõid välja juurdepääsu ja ühenduvusega seotud puudused liikmesriikides ja nende vahel, avaldades eri haridussektoritele erinevat mõju; arvestades, et 2020. aasta kevadel COVID-19 liikumispiirangute ajal ei olnud 32 %-l¹⁹ mõne liikmesriigi õpilastest ja tudengitest juurdepääsu internetile ja digitaalsetele vahenditele;
- S. arvestades, et järsk üleminek veebi- ja kaugõppele tõi ühtlasi välja valmisoleku puudumise enamiku Euroopa piirkondade haridussüsteemides ning puudused õpetajate, haridustöötajate, lapsevanemate ja õppijate digioskustes ja nende võimekuses digitehnoloogiat tõhusalt ja turvaliselt kasutada; arvestades, et enne kriisi tundsid vaid 39 % ELi õpetajatest, et neil on õppetöös digitehnoloogia kasutamiseks hea või väga hea ettevalmistus, kusjuures siin esines liikmesriikide vahel olulisi erinevusi; arvestades, et õpetajad on siiski näidanud, et nad suudavad kohaneda haridussüsteemi põhjalike muutustega, kui neile võimaldatakse piisav paindlikkus ja autonoomia, ja nad kasutavad parimal viisil ära veebi- ja kaugõppe innovatsioonipotentsiaali;
- T. arvestades, et üleminek veebi- ja kaugõppele on võimendanud olemasolevaid ebavõrdsusi, jättes ebasoodsas olukorras olevad, haavatavad õppijad, hariduslike erivajadustega õppijad ja puuetega õppijad veelgi kaugemale maha, suurendades koolist väljakukkumise määra mitmetes haridussektorites ning tuues esile nõustamise ja sotsiaalse toe puudumise digitaalses keskkonnas; arvestades, et varases lapseas sotsiaalse ja haridusliku ebavõrdsuse kogemine võib mõjuda negatiivselt hilisemas elus õpitulemustele ja töövõimalustele; arvestades, et kiiresti on vaja parandada veebiõppe kvaliteeti ja kaasavust;
- U. arvestades, et COVID-19 pandeemia toob kaasa põhjalikke muutusi meie eluviisis ning on esile toonud vajaduse pakkuda kõigile täiemahulist ja kvaliteetset haridust, et valmistuda võimalikeks tulevasteks kriisideks, suurendada haridussüsteemide pikaajalist vastupanuvõimet ja panna alus edukale digiüleminekule;
- V. arvestades, et kuigi õpetuse sisu ja haridussüsteemi korraldus kuulub liikmesriikide pädevusse, nõuavad uued väljakutsed siiski tõhusat kooskõlastamist ning vajaduse korral Euroopa Liidu digiõppe poliitikat ja vahendeid keskpikas ja pikas perspektiivis, mis on Euroopa haridusruumi oluline mõõde;
- W. arvestades, et kvaliteetse veebiõppe kättesaadavus ei ole sageli alternatiiv, vaid ainus võimalus teatavatele rühmadele, nagu maa- ja äärepoolseimates piirkondades täistööajaga töötavad inimesed või töötud või puuetega inimesed;

¹⁹ <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/how-families-handled-emergency-remote-schooling-during-covid-19-lockdownspring-2020>

- X. arvestades, et haridus on investering tulevikku ja iga inimese oluline arengu ning eneseteostamise vahend; arvestades, et digiõppe võiks aidata lahendada selliseid probleeme nagu desinformatsioon, radikaliseerumine, identiteedi- ja andmevargused, küberkiusamine ja veebipettused; arvestades, et haridusel, koolitusel ja elukestval õppel on õiglasel üleminekul digimajandusele keskne roll;

Läbivaadatud digiõppe tegevuskava: visioon, juhtimine, rahastamine ja tulemuslikkuse mõõtmine

1. rõhutab, et Euroopa sotsiaalõiguste samba kohane õigustepõhine lähenemisviis digiõppele peab olema digiõppe poliitika juhtpõhimõte, et tagada kõigi õigus kaasavale ja kvaliteetsele haridusele; rõhutab, et pandeemiajärgne taastumine ja hariduspoliitika taaselustamine on lahutamatult seotud muude probleemidega, millega liit ja maailm silmitsi seisavad, ning rõhutab vajadust siduda digiõppe poliitika muude poliitikavaldkondadega, et edendada kaasavamalt, sooliselt tasakaalustatud, innovatiivsemat ja keskkonnahoidlikumat ühiskonda;
2. peab sellega seoses tervitatavaks ajakohastatud digiõppe tegevuskava ning selle laiendatud ulatust ja ambitsiooni koos konkreetsete eesmärkidega, mis käsitlevad eelkõige püsivaid puudujääke digioskustes, kvaliteetse arvuti- ja IT-hariduse edendamist või paremat ühenduvust koolides, mis on täiendav samm terviklikuma digioskuste ja -õppe strateegia suunas; on arvamusel, et kava on edukas, kui selle täideviimisel on digiõppe saanud tõeliselt hariduspoliitika osaks ja kui sellega on kaasnenud kogu liidus juurdepääsu, kvaliteedi ja võrdsete võimaluste osas selged, järjepidevad ja positiivsed tulemused; tunnistab liikmesriikide erinevaid lähteolusid selles protsessis, mida tuleks kava rakendamisel arvesse võtta;
3. avaldab tunnustust otsusele viia kava vastavusse 7-aastase mitmeaastase finantsraamistikuga, kuna see annab pikaajalise perspektiivi ja seob selle asjaomaste rahastamisvahenditega; rõhutab kava tähtsust Euroopa haridusruumi loomisel ja omakorda Euroopa haridusruumi tähtsust kava elluviimisel, mis peaks tagama selle rakendamisel läbipaistvuse ja vastutuse;
4. märgib siiski, et kava tõhus täideviimine sõltub mitmete programmide ja liikmesriikidevahelisest kooskõlastamisest; kutsub komisjoni üles tagama eri programmide vahelise tõhusa koostöö ja järjepidevama ja tõhusama kooskõlastamise kõigi asjakohaste digiõppe poliitikameetmete vahel ELi tasandil, et vähendada killustatust ja vältida kattumist riiklike ja Euroopa rahastamisvahendite ja poliitika vahel ning seeläbi suurendada mõju;
5. osutab Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide, Euroopa ühendamise rahastu, programmi „Euroopa horisont“, Euroopa solidaarsuskorpuse, programmi „Loov Euroopa“ ja programmi „Erasmus+“ panusele kava eri tahkude rahastamises; väljendab heameelt programmi „Erasmus+“ eelarve märkimisväärse suurendamise üle ja hoiatab programmi uute poliitiliste ambitsioonidega ülekoormamise eest, arvestades, et põhitähelepanu peab olema programmi kaasavamaks muutmisel;
6. juhib tähelepanu taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi tähtsaimate investeerimisprioriteetide „ühendamine“ ja „ümberõppimine ja oskuste täiendamine“ olulisusele digiõppe tegevuskava elluviimisel; ergutab liikmesriike eraldama rahastu vahenditest vähemalt 10 % haridusele; kordab oma seisukohta ergutada liikmesriike

märkimisväärselt suurendama avaliku sektori kulutusi haridusele, tunnistades hariduse keskset rolli majanduskasvu tugevdamisel, töökohtade loomisel ning majandusliku ja sotsiaalse vastupanuvõime suurendamisel; tuletab samuti meelde, et vähemalt 20 % taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi raames eraldatavatest vahenditest on ette nähtud digiüleminekuks, ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid kasutaksid rahastu vahendeid, et tugevdada haridussüsteemi digitaalset suutlikkust ja investeerida näiteks koolide, õpilaste ja haavatavate rühmade digitaristusse, eelkõige tõrjutud piirkondades;

7. rõhutab parlamendi algatatud katseprojektide ja ettevalmistavate meetmete väärtust tugevama liiduülese koostöö tagamisel, et vähendada liikmesriikide, piirkondade ning maa- ja linnapiirkondade vahelisi hariduslikke erinevusi, näiteks uus ettevalmistav meede, mille eesmärk on parandada juurdepääsu õppevahenditele piirkondades ja kogukondades, kus on ebapiisav ühenduvus või juurdepääs tehnoloogiale; nõuab edukate katseprojektide ja ettevalmistavate meetmete lõimimist liidu programmidesse; väljendab sellega seoses heameelt meediapädevuse meetme lisamise üle uude programmi „Loov Euroopa“, tuginedes edukale katseprojektile „Meediaoskus kõigile“ ja ettevalmistavale meetmele, ning nõuab piisavat rahastamist, et tagada uue meetme tulemuslikkus;
8. märgib, et uues kavas on seatud konkreetsed eesmärgid, et kõrvaldada püsivad lüngad digiõppes, näiteks seoses ühenduvuse, digioskuste ja veebipõhise õppesisuga; tunneb heameelt, et komisjon on näinud ette vahehindamise, ja komisjoni kavatsuse üle andmekogumist suurendada; kutsub komisjoni üles töötama välja tervikliku järelevalvesüsteemi kõigi digiõppe poliitikameetmete jaoks, mida tuleks kasutada heade tavade jagamiseks kogu ELis ja mida tuleks vahehindamisel arvesse võtta; kordab, et vaja on selget rakendamise ajakava ning selgeid võrdlusaluseid ja vahe-eesmärke, mis esitatakse nii parlamendile kui ka nõukogule; on jätkuvalt veendunud, et kaval peab olema selgem juhtimise ja kooskõlastamise struktuur, millesse parlament tuleks arengu ja tulemuslikkuse pidevaks jälgimiseks kaasata; kutsub komisjoni seetõttu üles looma foorumi, mis toob kokku liikmesriigid, parlamendi ning teised asjaomased sidusrühmad ja eksperdid, sealhulgas haridusasutused ja kodanikuühiskonna organisatsioonid;
9. nõuab tungivalt, et komisjon suurendaks hariduse, sealhulgas digiõppe rolli ja nähtavust Euroopa poolaasta raames ning lisaks oma rõhuasetusse viited hariduse majanduslikule mõjule, et kaasata sotsiaalsed eesmärgid ja hariduse pakkumise kvaliteet; märgib, et liikmesriigid väljuvad COVID-19 kriisist enneolematult kõrge võlatasemega; juhib tähelepanu sellele, et hariduse liigitamine rahvamajanduse arvepidamise kulutuseks on mõnikord viinud eelmiste kriiside ajal hariduseelarve märkimisväärse kärpimiseni; rõhutab, et digiüleminek hariduses ei ole võimalik ilma oluliste investeeringuteta;
10. märgib, et COVID-19 kriis on esile toonud vajaduse, et liikmesriigid kooskõlastaksid digiõppe poliitikat ja meetmeid tõhusamalt ning jagaksid parimaid tavasid mitmeid sidusrühmi hõlmava hariduspoliitika käsituse kaudu, tagamaks, et see vastab ELi kodanike vajadustele ja asetab õppijad keskele kohale; tunneb seetõttu heameelt komisjoni võetud kohustuse üle luua Euroopa digiõppe keskus esimese sammuna ühisloomeprotsessi ja pideva järelevalvesüsteemi suunas, mis ühendab riiklikke ja piirkondlikke digiõppe strateegiaid ning kaasab peamisi sidusrühmi ja eksperte, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioone, kes esindavad erinevaid lähenemisi viise nii tavahariduse siseselt kui ka väliselt; on seisukohal, et uus keskus pakub kanalit, mille kaudu liikmesriigid peaksid edendama haridus- ja koolitusasutuste vahelist koostööd

digiõppe pakkumise parandamiseks; tunnustab soovi kasutada keskust strateegilise dialoogi alustamiseks liikmesriikidega digiõppe edukust soodustavate peamiste tegurite üle, pidades silmas nõukogu soovitusi; nõuab tungivalt, et komisjon tegutseks kiiresti, et tuua soovituselise projekti avalikustamise kuupäev 2021. aastale;

11. kutsub komisjoni üles teostama subsidiaarsuse põhimõtet järgides järelevalvet rakendamise üle riiklikul tasandil ning tagama keskustes ja nõustamisteenustes ning sidusrühmadega konsulteerimisel õiglase esindatuse ja sõltumatuse; kutsub komisjoni üles kaasama täielikult parlamenti Euroopa ja riiklike keskuste ja nõustamisteenuste loomisse ning asjaomaste sidusrühmade nimetamisse; tuleb komisjonile meelde, et kavandatava Euroopa teabevahetusplatvormi kontseptsiooni väljatöötamisel tuleb vältida kattumist ja dubleerimist keskuse eesmärkidega;
12. rõhutab, et Euroopa Liit peab toimima kvaliteetse digiõppe ülemaailmse võrdlusalusena, ning kutsub komisjoni üles tegema tihedat koostööd asjaomaste ülemaailmsete ja piirkondlike institutsioonide ja sidusrühmadega, et parandada juurdepääsu kvaliteetsele digiõppele kogu maailmas;
13. rõhutab teadusuuringute kesket rolli kava elluviimisel ning tulemusliku ja nõuetekohase digiõppe saavutamisel kõigi jaoks, ning peab kiiduväärseks, et komisjon on seda tunnistanud; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles investeerima rohkem interdistsiplinaarsetesse teadusuuringutesse, et hinnata digitaliseerimise pikaajalist mõju õppimisele ja digiõppe poliitikameetmete tõhusust, andes seeläbi teavet selle edasiseks kavandamiseks ja rakendamiseks, sealhulgas nähes ette uut tüüpi töökohti ja oskusi ning kohandades vastavalt hariduskavasid; rõhutab vajadust jätkata teadusuuringuid selle kohta, millist mõju avaldab digitehnoloogia laste haridusele ja arengule, ühendades haridusteaduse, pedagoogika, psühholoogia, sotsioloogia, neuroteaduse ja informaatika, et võimalikult põhjalikult mõista, kuidas laste – ja täiskasvanute – psüühika digitaalkeskonnale reageerib ja millised on sellega kaasnevad digiõppe probleemid;

Hästitoimiva digihariduse ökosüsteemi edendamine

14. rõhutab, et COVID-19 pandeemia on näidanud, et mitte kõigil õppijatel ei ole juurdepääsu digitaalsele haridusele ning kaug- ja veebiõppele ning seega ei saa nad sellest kasu; märgib, et lünki esineb nii liikmesriikide sees kui ka vahel ning neil on ebaproportsionaalne mõju ebasoodsa taustaga inimestele ning kauges või maapiirkondades elavatele inimestele; peab liidus jätkuvalt esinevat digilõhet kahetsusväärseks; väljendab kahetsust, et mõnes liikmesriigis ei ole jõupingutused kvaliteetse digihariduse omandamiseks vilja kandnud, jättes liiga paljud õpilased mitmeks kuuks ilma juurdepääsust haridusele; nõustub komisjoni analüüsiga, et kiire ja usaldusväärne internet ja kvaliteetsed digiseadmed haridusasutustes, mitteformaalsetes keskkondades ja kodus on tõhusa digihariduse eeltingimus; juhib tähelepanu sellele, et samuti on teatavad liikmesriigid digitaristu ja -seadmete pakkumisel ning seega digiõppe lahenduste pakkumisel kaugele jõudnud; rõhutab vajadust võidelda digitaalse lõhe vastu kui absoluutset prioriteeti ning on veendunud, et avaliku ja erasektori partnerlused, mis lähtuvad haridusasutuste vajadustest, võivad lahenduste pakkumist kiirendada;
15. nõuab tungivalt, et lairibaühendust tuleks pidada avalikuks hüveks ja selle taristut piisavalt rahastada tagamaks, et see oleks hädavajaliku sammuna digilõhe kaotamisel

kõigile kättesaadav ja taskukohane; märgib lisaks potentsiaali, mida 5G kasutuselevõtt võib pakkuda, ning kutsub komisjoni üles uurima 5G võimalikku panust digitaalhariduse algatustesse; nõuab erimeetmete ja rahastamiskavade kehtestamist, et suurendada juurdepääsu kõigile haridusasutustele eelkõige äärealadel, maa- ja mägistes piirkondades, kus on ebapiisav ühenduvus ja piiratud juurdepääs kujunemisjärgus tehnoloogiatele, nagu tehisintellekt, robotika, plokiahel, avatud lähtekoodiga, uued haridusseadmed või mängustamine, pidades silmas nende üha suuremat tähtsust ja potentsiaali;

16. väljendab heameelt, et kava keskendub koolide ja ülikoolide ühenduvuse toetamisele Euroopa ühendamise rahastu ja ELi rahastusvõimaluste tutvustamise kaudu; kutsub komisjoni üles tegema liikmesriikide, kohalike omavalitsuste ja sidusrühmadega tihedat koostööd, et tagada ELi toetuse ühtimine riiklike kavadega, eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade toetamiseks; kutsub komisjoni üles suunama toetust koolidest kaugemale, et jõuda kõigi formaalse ja mitteformaalse hariduse asutusteni; tuletab meelde, et haridusasutused peavad saama tuge koolitatud töötajatelt, kes jälgivad võrgustikke ja rakendusi ning pakuvad andmekaitsealast koolitust ja abi;
17. rõhutab, kui oluline on, et liit võtaks digiõppes juhtrolli ning hõlbustaks õpetajate, õppijate ja lapsevanemate juurdepääsu innovatsioonile ja tehnoloogiale; nõuab sellega seoses uusi haridusalgatusi, mis kasutavad täiel määral ära uusi tehnoloogiaid, nagu tehisintellekt ja robotika, ning mis suurendavad ka teadlikkust nende võimalustest ja probleemidest hariduskeskkonnas; tuletab meelde, et tehisintellekti ja robotika kasutamisel tuleks tagada eetiline ja inimkeskne lähenemisviis; märgib, et tehisintellekti arukas kasutamine võib vähendada töötajate töökoormust, muuta haridussisu kaasavamaks, hõlbustada õppimist mitmes valdkonnas ja toetada paremini kohandatud õpetamismeetodeid, mis on kohandatud individuaalsete õpilaste vajadustele; tunneb muret tehisintellektiga seotud kõrgharidusprogrammide ja teadusuuringute puudumise pärast liidus, mis võib kahjustada ELi konkurentsivõimet; nõuab avaliku sektori suuremaid investeeringuid tehisintellekti;
18. ergutab Euroopa Komisjoni ja liikmesriike pakkuma koolidele (õpetajatele ja õpilastele) mitte ainult tehnilist tuge ja internetiühendust, vaid ka vajalikku tuge turvalise ja usaldusväärse tarkvara näol, ning edendama paindlikke haridusmudeleid ja toetust kaugõppuritele, kasutades selliseid vahendeid nagu e-ressursid, e-materjalid, videod, e-mentorlus ja tasuta veebikoolitus; rõhutab sellega seoses, et kohalikud kultuuri- ja kogukonnaasutused, nagu raamatukogud ja muuseumid, on selliste digiressursside peamised pakkujad; hoiatab negatiivse mõju eest, mida haridusressursside müüjate seotus avaldab pedagoogilisele sõltumatusele, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama niisugust sõltumatust mis tahes sekkumisest või huvidest; rõhutab vajadust avatud ja läbipaistva digihariduse ökosüsteemi järele seoses sisu, seadmete ja tehnoloogiaga; rõhutab, et avatud tehnoloogiad toetavad koostöötunnet ning et tasuta ja avatud lähtekoodiga lahendused, avalikus omandis infosisu taaskasutamine ning koostalitlusvõimelised riist- ja tarkvaralahendused parandavad juurdepääsu ja loovad tasakaalustatuma digitaalruumi;
19. rõhutab vajadust tunnustada intellektuaalomandiga seotud õiguslikke ja eetilisi põhimõtteid seoses haridusliku digitaalse infosisu suurema loomise ja levitamisega; tervitab ja toetab Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti hallatavat haridusalase intellektuaalomandi võrgustikku ning ergutab õppijate ja õpetajate intellektuaalomandi

alaste oskuste arendamist; tuleb meelde direktiivi (EL) 2019/790 artiklis 5 sätestatud erandit autoriõigusest seoses teoste ja muu materjali kasutamisega digitaalses ja piiriüleses õpetamistegevuses;

20. osutab huvitavatele innovaatilistele algatustele, mis muudavad veebikeskkonna ja mänguväljaku ohutuks, huvitavaks ja lõbusaks igas haridusetapis; rõhutab, kui oluline on ühendada pedagoogilised, kognitiivsed ja psühholoogilised lähenemisviisid haridusele ning kohandada vastavalt veebipõhiseid ja -väliseid formaate; võtab sellega seoses teadmiseks alushariduse ja lapsehoiu Euroopa strateegias välja pakutud lähenemisviisi;
21. tuleb meelde, kui oluline on pakkuda õpetajatele, õpilastele ja lapsevanematele kvaliteetset ja kättesaadavat digitaalset hariduse sisu mitmesugustest allikatest, ning ergutab liikmesriike eraldama rahalisi vahendeid Euroopa innovatsiooni abil välja töötatud professionaalsete ja turvaliste digitaalsete õppematerjalide, sealhulgas koos ekspertidega loodud kvaliteetse haridussisu omandamiseks; kutsub liikmesriike üles edendama algatusi, mis võimaldavad ettevõtetel ja kodanikuühiskonna organisatsioonidel jagada kõrgtehnoloogilist innovatsiooni hariduskogukonnaga;
22. on seisukohal, et liidul võib olla oluline roll kvaliteetse haridussisu arendamisel ja kättesaadavaks tegemisel; märgib rahuloluga, et üha rohkem luuakse digiõppe platvorme, et võimaldada juurdepääsu allikatele ja jagada häid tavasid, näiteks eTwinning, Euroopa täiskasvanuõppe elektrooniline platvorm (EPALE) ja School Education Gateway; kutsub komisjoni üles jätkama selliste edukate algatuste edendamist ja laiendamist niisuguste asjakohaste programmide abil nagu InvestEU ja Erasmus+ ning nõuab, et liikmesriigid kasutaksid nende potentsiaali paremini ära; on seisukohal, et Euroopa teabevahetusplatvormil on potentsiaal tagada parem koostöö sidusrühmade ja haridusvaldkonna osalejate vahel Euroopa tasandil, ning kutsub komisjoni üles kavandatud teostatavusuuringut õigeaegselt lõpule viima;
23. innustab liikmesriike kasutama oma haridus- ja koolitussüsteemides innovatsiooni ja digitehnoloogiat arukal ja õppijale keskenduval viisil, et saavutada edaspidi tõhus kombineeritud õppe lähenemisviis; tuleb siiski meelde, kui oluline on näost-näku õpe, ning rõhutab, et digitaalsete vahendeid tuleks kasutada klassiruumis õpetamise täiendamiseks ja tõhustamiseks; on arvamusel, et on vaja kaaluda pikema ekraaniaja negatiivset mõju õppijate heaolule; rõhutab, et COVID-19 pandeemia on toonud esile selgeid lünki hariduse pakkumises, mida veebipõhine õppimine ei saa hõlpsalt täita, ning sellega tuleb edasi tegeleda, eelkõige seoses koolitoidu, hingehariduse toetamise ja füüsilise tegevusega;

Digiülemineku saavutamiseks digioskuste ja -pädevuste edendamine

24. leiab, et digitehnoloogia potentsiaali kasutamine ja maksimeerimine peab käima käsikäes olemasolevate õppekavade ning õppimis- ja õpetamismeetodite ajakohastamisega; rõhutab sellega seoses, kui oluline on anda rahalist toetust õpetajatele mõeldud koolituskursustele; nõuab seepärast tungivalt, et kättesaadavale õpetajate koolitusele pöörataks suuremat tähelepanu, kuna kava eesmärk on tagada, et õpetajad ja haridustöötajad mitte ainult ei omaks digioskusi, vaid oskaks neid ka õpetada; ergutab sellega seoses investeerima digitaalsete õpetamisoskuste erialakursustesse nii õpetajate kui ka õpetada soovivate IT-spetsialistide jaoks; rõhutab mentorluse kui koolitus- ja

arenguvahendi väärtust; rõhutab programmi „Erasmus+“ ja õpetajate liikuvuse olulist rolli oskuste omandamisel; võtab teadmiseks tulevase Teacher Academy potentsiaali ning kutsub komisjoni üles esitama parlamendile selge kontseptsiooni ja eelarve; nõuab kogu liitu hõlmavat algatust, et töötada digitaalse keskkonna jaoks välja uued pedagoogilised ja hindamismeetodid, tunnistades konkreetseid digitaalseid probleeme, nagu asünkroonne õpe, ja kriitilise dialoogi edendamise tähtsust;

25. rõhutab vanemate, perekondade ja juhendajate üha olulisemat rolli kaugõppes ning vajadust, et neil oleksid head interneti-, digitaal- ja tehnilised oskused ning asjakohane varustus, ning nõuab neile spetsiaalse koolituse ja toetusmehhanismide andmist; rõhutab vajadust aidata perekondi digitaalsete vahenditega, et suurendada juurdepääsu kaugõppele, kutsub komisjoni üles viima läbi spetsiaalse uuringu digitaalse vanemluse²⁰ kohta, et töötada kõigis liikmesriikides välja järjepidev ja tõhus lähenemisviis lapsevanemate abistamiseks;
26. rõhutab probleemi, mis on seotud kahjuliku ja ebaseadusliku infosisu ja tegevusega digitaalses keskkonnas, mis mõjutab ka vaimset tervist ja heaolu, nagu veebipõhine ahistamine, sealhulgas küberrünnakud ja küberkiusamine, lapsporno ja seksuaalsuhte eesmärgil kontakti otsimine, andmetega seotud ja eraelu puutumatus rikkumine, ohtlikud võrgumängud, väärinfo; väljendab seepärast suurt heameelt täiustatud kava suurema rõhuasetuse üle digikirjaoskusele ja infopädevusele hariduse ja koolituse abil; on veendunud, et tervishoiutöötajad, haridusasutused, kodanikuühiskond ja mitteformaalse hariduse pakkujad peavad koostöös vanematega töötama välja eakohase õppekava, et õppijad saaksid teha teadlikke ja asjakohaseid valikuid ning vältida kahjulikku käitumist;
27. tuletab meelde, et inimestel peavad olema vahendid ja oskused mitmesugustes digitaalkeskkonna ohtudes navigeerimiseks ning eelkõige väärinfo ja võltsuudiste avastamiseks ja kriitiliseks hindamiseks; väljendab sellega seoses heameelt hiljutise meedia tegevuskava kiire vastuvõtmise üle ja selle keskendumise üle meediapädevusele ning kutsub komisjoni üles vaatama väärinfot käsitleva tegevusjuhendi korrapäraselt läbi ja võtma asjakohaseid meetmeid, et tagada sotsiaalmeedia vastuseis veebis levivale väärinfole; ootab kavandatud suuniseid õpetajatele ja haridustöötajatele digitaalse kirjaoskuse edendamise ja väärinfo vastu võitlemise kohta; kutsub komisjoni üles suuremale ambitsioonikusele ning tegema koostööd riiklike ja kohalike sidusrühmadega, et käivitada ulatuslikud digikirjaoskuse kampaaniad; märgib, kui oluline on laialdaselt reklaamida olemasolevaid algatusi, nagu ELi programmeerimisnädal ja turvalisema interneti päev;
28. toonitab, et digitaalhariduse valdkonna mis tahes areng peab käima käsikäes kindla andmekaitseraamistikuga ning vältima õppijate andmete äriotstarbelist kasutamist; rõhutab, et alaealiste andmete suhtes tuleb kohaldada kõrgeimaid kaitsemeetmeid, sealhulgas teadusuuringute ja õpetamise eesmärgil; palub komisjonil koostöös Euroopa Andmekaitseinspektsiooniga tegeleda haridusandmete ning õpilaste ja õppijatega seotud andmete eripäraga;
29. rõhutab, et traditsioonilisi, humanistlikke ja pehmeid oskusi, nagu sotsiaalsed oskused, empaatia, probleemide lahendamine ja loovus, tuleks jätkuvalt toetada osana

²⁰ Digitaalse vanemluse all peetakse silmas vanemate jõupingutusi ja tavasid digitaalses keskkonnas toimuva laste tegevuse mõistmiseks, toetamiseks ja reguleerimiseks, aidates neil eelkõige internetti turvaliselt kasutada.

- jõupingutustest digioskuste ja -kirjaoskuse õpetamiseks, eelkõige laiaulatuslike digitaalse kirjaoskuse kampaaniate kaudu; rõhutab kodanikuhariduse digitaalse mõõtme tähtsust ja peab kahetsusväärseks uue digiõppe tegevuskava piiratud ambitsioone seoses digitaalse kodakondsuse edendamiseiga;
30. tuletab meelde vajadust arenenud digioskuste järele ning julgustab liikmesriike looma riiklikke haridusprogramme, mis aitaksid suurendada IT õppurite ja IT-haridusega koolilõpetajate arvu; rõhutab, et selliste õppetundide programmi võib välja töötada koos kõrgtehnoloogiaettevõtete ja ülikoolidega;
 31. rõhutab keskkonnahoidliku hariduse ja keskkonnahariduse tähtsust ning nõuab spetsiaalsete õppekavade väljatöötamist kogu Euroopas, võttes arvesse digitaalhariduse keskkonnamõju;
 32. rõhutab, et kooskõlas Euroopa sotsiaalpartnerite digiülemineku raamkokkuleppega on uusi ja kujunemisjärgus tehnoloogiaid kasutusele võtvatel ettevõtetel kohustus pakkuda kõigile asjaomastele töötajatele asjakohast ümber- ja täiendõpet, et nad saaksid õppida kasutama digitaalseid vahendeid, kohaneda tööturu muutuvate vajadustega ja jääda tööturule; rõhutab sotsiaalpartnerite rolli digioskuste ja täiendõppe kindlaksmääramist ja reguleerimist käsitlevate kollektiivlepingute kaudu vajalike oskuste kindlakstegemisel, töökohal toimuva koolituse arendamisel ning haridus- ja koolituskavade ajakohastamisel; tuletab meelde pandeemiast tulenevat uut tööolukorda, nagu kaugtöö, ning julgustab haridus- ja koolitusasutusi ning tööandjaid korraldama asjakohast koolitust, et valmistada inimesi uueks töökeskkonnaks ette;
 33. rõhutab digioskuste hindamise ja jälgimise tähtsust ning juhib sellega seoses tähelepanu selliste olemasolevate vahendite väärtusele nagu Euroopa kodanike digipädevuse raamistik ja enesehindamisvahend SELFIE; väljendab heameelt SELFIE laiendamise üle õpetajatele; kutsub komisjoni üles suurendama selliste vahendite praegu piiratud kasutuselevõttu;
 34. rõhutab lisaks vajadust digioskuste, -kvalifikatsioonide ja digitaalsete kvalifikatsioonitunnistuste parema ja uuenduslikuma tunnustamise, valideerimise ja sertifitseerimise ning seega ülekantavuse järele; kiidab heaks kava töötada välja Euroopa digioskuste sertifikaat kui vahend, mis hõlbustab digipädevuse raamistikus tulemuste valideerimist ja ülekantavust; tuletab meelde, et kava tuleb välja töötada tihedas koostöös liikmesriikidega, et vältida dubleerimist ja kattumist olemasolevate kavadega; kutsub komisjoni üles lisama sertifikaadi Europassi ja võimaluse korral ka tulevastele Euroopa üliõpilaspiletis;
 35. kiidab heaks komisjoni jõupingutuse hariduse ja kvalifikatsioonide digiteerimiseks, sealhulgas uue Europassi platvormi ning kavandatava Europassi digitaalsete kvalifikatsioonide taristu; juhib samal ajal tähelepanu vajadusele parandada töökohtade otsimise ning töö- ja kursusepakkumiste saamisega seotud Europassi platvormi funktsiooni, uuendada platvormil käimasolevate kursuste, koolituste ja aktiivsete tööpakkumistega seotud teavet ning määrata selle protsessi eest vastutavad asutused; kutsub liikmesriike üles edendama uut Europassi platvormi paremini haridus- ja koolitusasutustes ning nende töötajate ja tööandjate seas;
 36. rõhutab vajadust täiustada digitaalseid ressursse, vahendeid ja mehhanisme liidu tasandil, et avada elukestva õppe võimalused kõigile ja võimaldada täielik ja kvaliteetne

juurdepääs kõrghariduse kursustele ja materjalidele; võtab teadmiseks uue üleilmastunud digitaalse keskkonna ja kõrghariduse turu arengu ning vajaduse, et Euroopa kõrgharidusasutused jääksid selles keskkonnas asjakohaseks ja edukaks; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles looma ülikoolide vahel sünergiat Euroopa ülikooli veebiplatvormi kaudu, mis võimaldaks kogu Euroopas juurdepääsu mitmekesisele, mitmekeelsele ja veebipõhisele haridussisule ja -programmidele;

37. tuletab meelde kutsehariduse ja -õppe ning täiskasvanuhariduse olulist rolli ümberõppe ja täiendusõppe võimaluste pakkumisel elukestva õppe lähenemisviisi kaudu; väljendab heameelt nõukogu soovitusel jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetava kutsehariduse kohta ning selle üldise eesmärgi üle ajakohastada ELi kutsehariduse ja -õppe poliitikat, muuta Euroopa koostöö selles protsessis ladiusamaks ning lihtsustada kutsehariduse ja -õppe haldamist; kutsub komisjoni üles võtma kutsehariduse ja -õppe ning täiskasvanuhariduse suhtes vastu tervikliku lähenemise, mis hõlmab formaalset, mitteformaalset ja informaalset õpet ning võimaldab õppijatel omandada mitmesuguseid digi- ja rohelisele majandusele üleminekuks olulisi oskusi, aitab kaasa sotsiaalsele kaasatusele, kodanikuaktiivsusele ja isiklikule arengule ning võimaldab inimestel areneva tööturuga kohaneda; rõhutab keskkonnasäästlike kutseoskuste omandamise tähtsust;
38. rõhutab raskusi, millega seisavad digikeskkonnaga kohanemisel silmitsi praktilisele koolitusele tuginevad kutseharidus- ja -õppeasutused; nõuab sobivaid lahendusi ja piisavat rahastamist, et tagada kutsehariduse ja -õppe tõhus pakkumine; väljendab heameelt digitaalsete võimaluste praktikaprogrammi kavandatava laiendamise üle kutsehariduses ja -õppes osalejatele ning õpetajatele, koolitajatele ja haridustöötajatele;
39. tuletab meelde, et digioskuste omandamine on elukestev ettevõtmine ja seetõttu peaks poliitikas keskenduma kogu demograafiale, mitte ainult tööealisele elanikkonnale; rõhutab, et see nõuab valdkonnaülest ja terviklikku lähenemisviisi haridusele, mis põhineb tõdemusel, et õppimine toimub nii kohustuslikus hariduses kui ka sellest väljaspool ning sageli mitteformaalses ja informaalsetes keskkonnas; nõuab seetõttu mitteformaalse õppe pakkujate toetamist, et suurendada suutlikkust ja vahendeid, mis võimaldavad pakkuda kättesaadavat kvaliteetset digiharidust ja -koolitust; kutsub komisjoni üles võtma arvesse tehnoloogia arengu eri tasemeid haridussektorites ja haridusasutustes ning pöörama soovitusi ja suuniste koostamisel erilist tähelepanu raskesti ligipääsetavatele valdkondadele ja rühmadele;
40. hoiatab, et varases lapseas sotsiaalse ja haridusliku ebavõrdsuse kogemine võib mõjuda negatiivselt hilisemas elus hariduse omandamisele ja töövõimalustele; kordab, et vajalik on ligipääs kvaliteetsele haridusele ja teha rohkem jõupingutusi varases eas digi- ja meediaoskuste arendamiseks; väljendab heameelt Euroopa Komisjoni teate üle, et laste vaesuse vastu võitlemiseks luuakse Euroopa lastegarantii; nõuab tungivalt, et liikmesriigid eraldaksid kõnealuse garantii rakendamiseks märkimisväärse summa Euroopa Sotsiaalfondi (ESF+) vahenditest, mille puhul kehtib jagatud eelarve täitmine, eelkõige selleks, et toetada sihipäraseid meetmeid ja struktuurireforme, millega saaks tõhusalt tegeleda laste vaesusega või sotsiaalse tõrjutusega kokkupuutega; tuletab meelde, et madalam haridustase võrdub sageli madalama digioskuste tasemega, ning väljendab seetõttu heameelt tugevdatud noortegarantiis esitatud soovitusel, et mittetöötavad ja mitteõppivad inimesed läbiks digioskuste hindamise ja saaksid koolitust; võtab teadmiseks ESF+ programmi potentsiaali elukestva õppe toetamisel;

41. toonitab vajadust kaotada digilõhe ja tuletab meelde, et erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et tagada juurdepääs kvaliteetsele digiharidusele ja -sisule ning parandada madalama kvalifikatsiooniga täiskasvanute, puuetega inimeste, haavatavatesse või marginaliseeritud rühmadesse kuuluvate inimeste, eakate ning kaugetes või maapiirkondades elavate inimeste digioskusi; juhib tähelepanu asjaolule, et kõigest 4,3 % madala kvalifikatsiooniga täiskasvanutest võttis 2018. aastal osa mis tahes liiki täiskasvanute koolitustest;
42. peab seega kahetsusväärseks madala kvalifikatsiooniga täiskasvanutest õppijatele ja eakatele inimestele suunatud meetmete jätkuvat puudumist selles kavas; rõhutab, et selline tegevusetus õhnestab hädavajalikku elukestva õppe digihariduse mõõdet ja takistab jõupingutusi kõigile peamiste eluks vajalike oskuste tagamisel; kutsub seetõttu komisjoni üles tegema koostööd riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutustega, et kehtestada lisameetmeid täiskasvanute digiõppe stimuleerimiseks, tehes selle kättesaadavaks ja juurdepääsetavaks, mis valmistaks formaalhariduse omandanud inimesed ette digikeskkonnas elamiseks ja töötamiseks ning tagaks, et nad saavad digiüleminekust tõeliselt kasu ja aitavad seda kujundada;
43. rõhutab, kui oluline on töötada välja poliitikameetmed, millega oleks võimalik tagada, et puudega inimestel oleksid samad võimalused ja juurdepääs kvaliteetsele digiõppele; julgustab liikmesriike tegema koostööd erinevate puudega inimesi esindavate organisatsioonidega, et uurida digiõppest tingitud katsumusi ja võimalusi ning võtta tulemusliku digiõppe poliitika väljatöötamisel arvesse puudega inimeste erivajadusi; nõuab tungival, et komisjon ja liikmesriigid teeksid kindlaks ja investeeriks puuetega inimeste jaoks kavandatud ja kohandatud digihariduse eriomadustesse; on seisukohal, et digiõpe pakub õpiraskustega õpilastele suurepäraseid võimalusi, kuna see võimaldab kohandatud pedagoogilisi lähenemisviise nende erinevatele võimetele; nõuab rohkem investeringuid, et pakkuda toetust, mis on sellistel rühmadel liiga sageli puudunud;
44. rõhutab vajadust soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise järele hariduse, oskuste ja digiülemineku poliitikas ning eelkõige tegevuskavas; on seisukohal, et digiõppel on keskne roll tütarlaste ja naiste osalemise suurendamisel digiajastul; rõhutab, et sooline digilõhe on majanduslik, ühiskondlik ja kultuuriline probleem, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegelema selle lõhega mitmetasandilise ja tervikliku poliitilise lähenemise abil; väljendab heameelt komisjoni dokumendi „Naised digitaalses tulemustabelis“ üle ja rõhutab vajadust koguda soolise ja vanuse alusel eristatud andmeid, et saada teavet soolise digilõhe mõistmiseks;
45. rõhutab vajadust keskenduda tütarlaste paremale kaasamisele digiõppesse juba väga varasest east alates; rõhutab, et on vaja teha kooskõlastatud jõupingutusi, et julgustada ja motiveerida rohkem tüdrukuid õppima teaduse, tehnoloogia, inseneria ja matemaatika (STEM) aineid ning teadus-, tehnoloogia-, inseneri-/keskkonna-, kunsti- ja tootmisvaldkonna (STEAM) aineid ning käima programmeerimise-, arvutus- ja IKT-kursustel koolis ja ülikoolis; kordab, et sooline lõhe hariduses kandub üle tööturule, ning rõhutab vajadust julgustada ja hõlbustada naiste juurdepääsu kõrgtehnoloogia- ja digisektorile, võideldes ühtlasi soolise palgalõhe vastu asjakohaste strateegiate ja rahastamisega;
46. on seisukohal, et on oluline luua positiivne ja kaasav keskkond, mis edendab naiste eeskujusid, motiveerimaks tüdrukuid valima STEM-, STEAM- ja IKT-aineid ning

võitlema alateadlike eelarvamuste ja sooliste stereotüüpide vastu seoses aine ja karjäärivalikutega; usub, et erasektoril on koostöös haridus- ja koolitusasutuste, valitsusväliste organisatsioonide ja muude kodanikuühiskonna organisatsioonidega täita oma roll tõhusate algatuste ja kampaaniate väljatöötamisel selles valdkonnas; rõhutab komisjoni rakkerühma „Naised digiajastul“ ja algatuse Digital4Her väärtust;

47. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Sissejuhatus

UNESCO andmetel mõjutas haridus- ja koolitusasutuste sulgemine COVID-19 kriisi haripunktis 1,6 miljardit õppijat enam kui 190 riigis (94 % ülemaailmsest õppijate arvust) ning see mõjutab siiani rohkem kui 60 % õppijatest kogu maailmas.¹ Sama stsenaarium kordus formaalse ja mitteformaalse õppe keskkonnas – lastesõimed, koolieelsed lasteasutused, kutseõppeasutused, ülikoolid, noorteklubid ja täiskasvanute koolitusasutused sulgesid oma ukse ja viisid paljudel juhtudel oma tegevuse üle veebi, kui vastavad taristud olid neile kättesaadavad. Digiõpe muutus enamaks kui töövahend. Sellest sai hädavajadus ja laialt levinud lahendus liikumispiirangutega toimetulemiseks ning hariduse pakkumiseks võimalikult paljudele õppijatele. See uus reaalsus rõhutas vajadust euroopaülese digiõppe lähenemise järele ja uutele probleemidele sobivate lahenduste leidmisel ELi koostöö järele ülemaailmsete institutsioonide ja osalejatega, nagu ÜRO, Maailmapank ja Euroopa Nõukogu.

Kuigi õppeasutused ja nende töötajad on olnud innovaatilised ja näidanud üles erakordset loovust, võimaldades paljudel õppimist jätkata, on üldiselt siiski paistnud silma kiirustatud digiüleminek, mis on jätnud juba varasemad mahajääjad veelgi kaugemale maha. Mõnes maailma osas on kaugõpet peaaegu võimatu tagada. Rumeenias ei olnud ligikaudu 1 miljonil lapsel, kes moodustavad 32 % Rumeenia õpilastest, mitme kuu jooksul juurdepääsu haridusele ebapiisava põhitaristule ligipääsetavuse tõttu². Seevastu on umbes 90 % kõrge sissetulekuga riikidest pakkunud distantsõpet, peamiselt veebi teel³, kuid see jätab siiski 10 % koolilastest ilma ühegi õppevormita koos suure sotsiaalmajanduslikust staatusest tingitud ebavõrdsusega. Uuringud⁴ on näidanud, et isegi jõukates liikmesriikides ei ole kõigil leibkondadel vähemalt ühte kasutuskõlblikku seadet või internetiühendust. Need on mis tahes vormis veebipõhise õppe elementaarsed eeldused.

Pandeemia on esile toonud palju muid lünki digiõppe ökosüsteemis. Lisaks esmavajalikule juurdepääsule vajavad koolilapsed ka õpetajaid, kes oleksid piisavate digioskustega, et pakkuda tõhusat veebipõhist õpet, ja valmis õppematerjale veebikeskkonna jaoks. Digivahendid on õpetamisel ja õppimisel kasulikud. Kuid haridus vajab enam kui juurdepääsu digitaalsetele seadmetele. Haridus nõuab integreeritud lähenemist, mis võtab arvesse õpetamise ja õppimise psühholoogilisi, sotsiaalseid, pedagoogilisi ja praktilisi vajadusi. Lapsevanemad mängivad samuti laste tegevuste internetis suunamisel tähtsat rolli. Õpiraskuste või hariduslike erivajadustega õppijad vajavad personaliseeritud tuge, mis on liiga sageli olnud puudulik. Sõltumata kõigi jõupingutustest, on ilmselgeks saanud digioskuste puudulikkus õpetajate ja koolitajate seas ning tõhusa digiõppealase õpetajakoolituse puudumine. Ka vanematel on olnud raskusi, mõnel juhul laste aitamiseks vajalike keele-

¹ UNESCO on avaldanud ajakohase statistika aadressil <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>

² Rumeenia hindamise ja strateegia instituudi poolt läbi viidud uuring haridusest eriolukorra ajal – https://cdn.edupedu.ro/wp-content/uploads/2020/05/ires_accesul-elevilor-din-romania-la-educatie-online_studiu-national_aprilie-2020.pdf

³ „School closures, government responses and learning inequality around the world during Covid-19“ (Koolide sulgemised, valitsuste reageeringud ja ebavõrdsus õppimise valdkonnas kogu maailmas Covid-19 ajal), Brookings Institution, 14. aprill 2020 – <https://www.brookings.edu/research/school-closures-government-responses-and-learning-inequality-around-the-world-during-covid-19/>

⁴ „Covid-19 sotsiaalne liikuvus: mõjuhinnang – koolide sulgemine“, 20. aprill 2020 – <https://www.suttontrust.com/wp-content/uploads/2020/04/COVID-19-Impact-Brief-School-Shutdown.pdf>.

kirja-, arvutus- või digioskuste puudumise tõttu. Vanemate ja juhendajate toetamiseks oma laste aitamiseks vajalike oskuste arendamisel on vaja erimeetmeid, mida toetaksid rahaliselt Euroopa ja riiklikud programmid. Nii paljud täiskasvanud kui ka lapsed pistavad esimest korda rinda digikirjaoskuse, küberhügieeni, privaatsuse ja meediapädevuse, andmekaitse, küberkiusamise ja ohtlike internetimängudega. Tervishoiukriisi ajal on eriti suur proovikivi saanud ka desinformatsioonist. Taas on statistika karm: on otsene korrelatsioon sissetuleku ja haridustaseme ning kalduvuse vahel kasutada internetti info- ja hariduslikel eesmärkidel⁵.

Seega on Covid-19 kriis ühest küljest loonud mõjusa võimaluse digiõppepoliitika katsetamiseks ja teisest küljest on see toonud esile suure hulga puudujääke. 2020. aasta septembri algul avaldatud töödokumendis nõudis raportöör 2018. aasta digiõppe tegevuskava⁶ uuendamist, mis looks sidusa ja integreeritud lähenemise digiõppele koos selgete eesmärkide, rahalise toe ja ajakavaga, mis viib ühise lähenemiseni Euroopa tasandil ja kaasaks kõiki asjaomaseid sidusrühmi.

Euroopa ühtse digiõppe poliitika kujundamine.

Sidusa digiõppe loomiseks peame mõistma hariduse olulisust meie ühiskondade tuleviku kujundamisel ja eduka digi- ja roheülemineku juhtimisel. Hiljuti teatas OECD, et liikumispiirangul on olnud suur mõju haridusele, mis on tekitanud tõsised probleeme koolitamise ja oskuste omandamise valdkonnas, see viib kogu maailmas üksikisikute tööviljakuse vähenemiseni, märkimisväärse sissetuleku languseni ja SKP vähenemiseni keskpikas ja pikas perspektiivis, millest saab üle üksnes haridusse investeerimise abil. Seetõttu on ELi, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil investeerimisel vaja selgeid eesmärke. Praegustele hariduse ja oskuste vajadustele lahenduste pakkumiseks on vaja vähemalt 10 % taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi vahenditest, samas kui liikmesriigid peaksid jätkuvalt oma haridusvaldkonda rohkem raha suunama.

Liidu juhtiva haridus- ja koolitusprogrammi Erasmus+ vaieldamatust edust sõltumata on liikmesriigid olnud kõhklevad täiendavatesse intensiivsetesse koostöövormidesse astumisel ja tõelise Euroopa haridusruumi puudumine on tekitanud erinevaid reaktsioone õppetöö ja koolitamise puhul praeguse COVID-19 kriisi ajal. Üleminekut digiõppele ei ole saanud täiendav liikmesriikide koostöö õppe jaoks kasutatavate lahenduste ja vahendite leidmiseks ning õppe rahastamine on sõltumata haridussüsteemide kasvavatest vajadustest jätkuvalt piiratud. Uus reaalsus on viidanud vajadusele ühiste kvaliteedistandardite järele ELi tasandil, mis võiks võimaldada meil luua kogu Euroopas kaasavad haridussüsteemid, mis tagavad praktilised eesmärgile sobivad lahendused hariduse digiteerimiseks. On selge, et digitehnoloogiates peitub märkimisväärne potentsiaal õpetajatele ja õppijatele kõigis hariduse sektorites ja keskkondades, võimaldades juurdepääsu mitmetele erinevatele materjalidele ja formaatidele ning et need uued vahendid on kasulikud mitte ainult kaugõppe jaoks, vaid neid võiks kohandada ka kohapeal õppimise täiustamiseks. Peame õppima pandeemia käigus saadud õppetundidest, kuidas tagada täies ulatuses kvaliteetne digiõpe kõigile juhul, kui kätte jõuaks võimalik teine laine.

⁵ „Adult learners in a digital world“ (Täiskasvanud õppijad digitaalses maailmas), parlamendi uuringuteenuste peadirektoraat, oktoober 2019 – [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_BRI\(2019\)640141](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_BRI(2019)640141) – ja „The 2018 International Computer and Information Literacy Study“ (2018. aasta rahvusvaheline arvuti- ja infokirjaoskuse uuring), Euroopa Komisjon.

⁶ <https://cultnet.in.ep.europa.eu/home/welcome/work-in-progress/draft-reports.html>.

Digitaalne kaasatus käib käsikäes sotsiaalse kaasatusega ja seda võib ELi statistikas laialdaselt täheldada. 43 % eurooplastest puuduvad põhilised digioskused, kusjuures märkimisväärsed erinevused digioskuste tasemes esinevad liikmesriikide sees ja nende vahel ning vastavalt sotsiaalmajanduslikule staatusele, vanusele, sissetulekule, soole, haridustasemele ja tööhõivele. Neid struktuurseid puudusi saab hakata lahendama üksnes sidusa, integreeritud ja eesmärgipärase Euroopa digiõppe poliitika kaudu, mida tuleb kiiremas tempos rakendada. Seetõttu nõuab raportöör, et komisjon tõstaks nõukogu erinevate digiõppega seonduvate soovitude avalikustamise aja 2021. aastale.

Meie hinnang 2020. aasta digiõppe tegevuskavale.

2018. aasta detsembris kutsus Euroopa Parlament Euroopa Komisjoni üles olema ambitsioonikam ja töötama välja kõikehõlmava digioskuste ja -õppe strateegia⁷. Uus kava annab uue ja strateegilisema lähenemise, kuid selle edukaks toimimiseks tuleb tagada, et selle rakendamise lõpuks moodustab digiõppe märkimisväärse osa hariduspoliitikast selgete, järjepidevate ja positiivsete tulemustega juurdepääsu ja kvaliteedi osas kogu ELis.

Euroopa Parlamendi jaoks on selge, et ükskõik millise strateegia tõhusaks toimimiseks vajab see korralikku rahastust. Seetõttu tunneme heameelt, et kava ühtib 7-aastase mitmeaastase finantsraamistikuga, kuid nõuame ka paremat koordineerimist ja tõhusat sünergilist toimet laia valiku erinevate programmide vahel, mis seda toetavad, sealhulgas Erasmus+, Euroopa Sotsiaalfond+ ja Euroopa ühendamise rahastu. Ühtlasi rõhutame Euroopa Parlamendi algatatud katseprojektide ja ettevalmistavate tegevuste olulisust, et tagada liiduülene koordineerimine hariduses esinevate lünkade kõrvaldamiseks liikmesriikide vahel. Eelkõige võiks euroopaülese algatuse aluseks olla hiljuti vastu võetud katseprojekt, mis keskendub maa-, mägipiirkondade ja äärealade ühenduvuse parandamisele, et vähendada lõhesid liikmesriikides ja nende vahel.

Hästitoimiv Euroopa digihariduse ökosüsteem.

Euroopa reageerimise puudulikkusest sõltumata on praegune pandeemia tõendanud Euroopa digiõppe ökosüsteemi olemasolu ja arengut koos edukate algatustega kogu Euroopas, mille on algatanud kohalikud omavalitsused, ettevõtjad ja uuendajad, vabaühendused ja ülikoolid, ametiühingud ja eraettevõtted, õppejõud, õppijad, teadlased ja isegi vanemad. Euroopa ühiskond on praeguste probleemidega silmitsi seistes näidanud vastupanuvõimet ja suutnud luua uuendusi, mis on teinud meid uhkeks selle üle, mida suudame ühiselt saavutada. ICS Capozzi-Galilei kool Itaalias lõi näiteks teaduslase põgenemistoa, mis on virtuaalne vahend õpilastele kaasava õppimiskogemuse andmiseks ja nende teaduslase kirjaoskuse suurendamiseks. Kataloonia Polütehnikaulikool Barcelonas töötas välja mobiilse platvormi Student4Students, et ühendada IT-karjääridest huvitatud keskkooliõpilased ülikooli IT-tudengitega. Bukaresti Globaalse digitaalpoliitika instituut SNSPAs ja assotsiatsioon E-Civise löid esimese Rumeenia hariva nutitahvli, mis on isikustatud haridusliku materjali ja turvaliste digiõppe rakendustega kohandatud soodne digiseade.

Kuid sellised positiivsed näited vajavad toimimiseks ja nende Euroopa tasandil laiendamiseks toetust. Sageli on selliseid algatusi eiratud ja nende potentsiaal Euroopa tasandil on jäänud kasutamata. Esimene samm on muuta lairiba internet avalikuks hüveks ja tagada selle

⁷ 2018/2090(INI): Haridus digiajastul resolutsioon hariduse kohta digiajastul ning ELi poliitikakujundamisega seotud probleemide, võimaluste ja õppetundide kohta – https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0485_ET.html.

kättesaadavus kõigile. Sama peab kehtima kujunemisjärgus tehnoloogiate suhtes, nagu tehisintellekt, robotika, mängustamine, uued haridusliku sisuga seadmed ja plokiahel. Nõuame seega digiõppe valdkonnas tehisintellekti ja robotika algatuse loomist. Peame ühtlasi tuvastama lahendused kiire ja usaldusväärse interneti ning kvaliteetse digiõppe tagamiseks õppeasutustes, mitteformaalsetes keskkondades ja kodus. See tähendab näiteks kõigi kohapeal koolitamisele toetuvate kutseharidusasutusi kimbutavate raskustega võitlemist, kuid ühtlasi ebasoodsas olukorras olevatest rühmadest inimestele, puuetega inimestele, madalama kvalifikatsiooniga õppijatele, eakatele ja maapiirkondades ja äärealadel elavatele isikutele spetsiaalselt tähelepanu pööramist, et suurendada nende digioskusi ja anda juurdepääs digiõppele. Ka naised vajavad toetust informaatika ja loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna õpingutega jätkamisel ning ära tuleb kaotada jätkuv sooline palgalõhe kõrgtehnoloogia sektoris. Peame oma oskusteadmised ja ressursid koondama ning algatused, nagu Euroopa Veebiülikooli loomine, euroopaülese haridusplatvormi arendamine, ettepanek luua õpetajate akadeemiad või Euroopa digioskuste sertifikaadi rakendamine, mida toetavad Euroopa institutsioonid ja sidusrühmad, võiksid olla näited, millele toetuda Euroopa digiõppe raamistiku loomisel.

Nelson Mandela on öelnud: „Haridus on kõige tugevam relv, mida saab kasutada maailma muutmiseks“. Nüüd muutub maailm pandeemia ja uute tehnoloogiate tõttu kiiremas tempos. Me oleme hariduses uue ajastu veerel. Euroopal on aeg kujundada oma enda digiõppe poliitika, mis tagaks kõigile õppijatele kogu mandril ja ka kaugemal juurdepääsu kvaliteetsele digiõppele.

4.12.2020

TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS

kultuuri- ja hariduskomisjonile

digiõppe poliitika kujundamise kohta
(2020/2135(INI))

Arvamuse koostaja (*): Anna Zalewska

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval kultuuri- ja hariduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et Euroopa Liit põhineb ühiste alusväärtuste kogumil; arvestades, et liikmesriigid on kohustatud tagama kõigile võrdse ligipääsu haridusele; arvestades, et liikmesriigid peaksid looma kõigi digipädevuse arendamist võimaldavad tingimused ja tagama digitaalsele materjalile ja teenustele võrdse juurdepääsu, sealhulgas tagades digitaalse juurdepääsu avaliku sektori asutuste veebisaitidele ja mobiilirakendustele; arvestades, et haavatavatel rühmadel ei ole sageli üldse või on piiratud juurdepääs digitaalsetele ressurssidele, sealhulgas kaasaegsele tehnoloogiale ja seadmetele, mille hankimine ja ülalpidamine on kulukas, põhjustades digitaalse juurdepääsu lõhe suurenemist Euroopa Liidus ja soodustades sotsiaalset tõrjutust;
- B. arvestades, et Euroopa sotsiaalõiguste samba esimese põhimõttega tuuakse esile oskuste säilitamise ja omandamise tähtsus, et „tagada võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule“, ning sätestatakse, et igaühel on „õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvatele õppele, et säilitada ja omandada oskused, mis võimaldavad ühiskonnas täielikult osaleda ja aitavad suunduda edukalt tööturule“;
- C. arvestades, et juurdepääs IT-vahenditele ja internetile on endiselt ebavõrdne, ning arvestades, et paljud piirkonnad, eriti maapiirkonnad ja ebasoodsas olukorras olevad piirkonnad, kannatavad halva ühendatuse tõttu; arvestades, et see vähendab võimalusi digioskuste arendamiseks ning soodustab digilõhe ja ebavõrdse tööjaotuse suurenemist tööturul, mis aja möödudes võivad süveneda; arvestades, et Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) 2018. aasta rahvusvahelise õpilaste hindamise programmi (PISA) uuringu andmetel ei olnud paljudes madala sissetulekuga kodudes arvuteid; arvestades, et koolides internetile ligipääsemise võimalused on samuti liikmesriigiti ja liikmesriikide eri piirkondade lõikes väga erinevad; arvestades, et 10 % ELi

maapiirkondade kodumajapidamistest on interneti püsiühendusega ja veel 41 % on lairibaühendusega¹; arvestades, et riikides, mis on rohkem linnastunud, kus kõrgharidusega elanikkonna osakaal on suurem ning lairibaühenduse ja mobiilse interneti kättesaadavuse tase kodudes on parem, on ka rohkem põhi- või kõrgema taseme digioskustega kodanikke²;

- D. arvestades, et 85 % kodanikest kasutasid 2019. aastal interneti ja vaid 58 %-l olid vähemalt põhilised digioskused³; arvestades, et digioskuste tasemel on ka konkreetseid sotsiaal-majanduslikud ja soolised, vanuselised, geograafia-alased ja juurdepääsetavusega seotud aspektid, millega tuleb tegeleda; arvestades, et tööhõivemaastik areneb kiiresti ja hinnanguliselt töötab 65 % praegu põhikooli astuvatest lastest lõpuks täiesti uut liiki töökohtadel, mida veel olemas ei ole⁴;
- E. arvestades, et digioskuste puhul eksisteerib endiselt oluline sooline ebavõrdsus ja prognoositakse selle laienemist; arvestades, et vaid 17 % tehnoloogiasektori töökohtadel töötavad naised, hoolimata asjaolust, et 54 % kolmanda taseme haridust omandavatest üliõpilastest on naissoost; arvestades, et Eurostati andmetel on vaid iga kolmas teaduse, tehnoloogia, inseneria ja matemaatika (STEM) erialade lõpetaja naissoost; arvestades, et jõupingutused digisektoris esineva soolise kallutatuse ja ebavõrdsuse kaotamiseks on ebapiisavad; arvestades, et sooline ebavõrdsus on eriti silmatorkav tehisisintellekti sektoris, kus vaid 22 % maailmas selles valdkonnas töötavatest spetsialistidest on naised, mis kindlustab lähitulevikuks digisektoris meeste poole kallutatud suundumust;
- F. arvestades, et vanemad inimesed on suuremas digitaalse tõrjutuse ohus; arvestades, et vaid 35 %-l 55–74-aastastest inimestest on põhilised digioskused, 16–24-aastaste seas on see osakaal aga 82 %;
- G. arvestades, et COVID-19 pandeemia on mõnedes ELi riikides ja piirkondades esile toonud suure ebavõrdsuse seoses haridusele ja digitaalsele ühendatusele juurdepääsuga ja seda probleemi teravdanud;
- H. arvestades, et COVID-19 pandeemia on näidanud, kuidas teatavad vähemkindlustatud sotsiaalsed rühmad, näiteks romad, on kriisi tõttu teistest ebaproportsionaalselt rohkem kannatanud, sest digiõpe ei ole nende lastele sageli kättesaadav ja/või taskukohane, kuna neil ei ole piisaval tasemel IT-seadmeid, internetiühendust ega elektrit või need puuduvad üldse, mis on ebavõrdsust hariduses veelgi süvendanud;
- I. arvestades, et COVID-19 pandeemia on süvendanud juba olemasolevaid ebasoodsaid olusid, millega puudega ja erivajadustega inimesed internetile juurdepääsul kokku puutuvad; arvestades, et Euroopa Puuetega Inimeste Foorumi andmetel ei ole iga kolmas puudega inimene kunagi interneti kasutanud; arvestades, et Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) puuetega inimeste õiguste konventsiooni artiklis 9 sätestatakse nõue tagada juurdepääs teabele ning

¹ Komisjoni digitaalrajanduse ja -ühiskonna indeks 2020 – väärtused EL-27s ja Ühendkuningriigis.

² ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsiooni (UNESCO) hariduspoliitika töödokument „Managing tomorrow’s digital skills – what conclusions can we draw from international comparative indicators?“ (Homsete digioskuste haldamine – milliseid järeldusi saame teha rahvusvaheliste võrdlusnäitajate põhjal?), lk 17.

³ Komisjoni digitaalrajanduse ja -ühiskonna indeks 2020.

⁴ 2018. aasta septembri Maailma Majandusfoorum, „The future of jobs“ (Töökohtade tulevik).

kommunikatsioonitehnoloogiatele ja -süsteemidele teistega võrdsetel alustel;

- J. arvestades, et COVID-19 pandeemia on toonud esile puudujäägid digioskustes, nende tähtsuse kõigile kodanikele sõltumata sektorist, milles nad töötavad, või nende isiklikust taustast ning vajaduse neid arendada, sealhulgas hariduse ja koolituse kaudu; arvestades, et on vaja investeerida digitaalsesse taristusse ja seadmetesse, mis võimaldavad õpilastel, õpetajatel ja töötajatel osaleda distantsõppes kodus ja haridusasutustes; arvestades, et selles osas tuleks erilist tähelepanu pöörata paljulapselistele peredele, üksikvanematele ja madala sissetulekuga leibkondadele; arvestades, et õppetöö kvaliteet ja kättesaadavus pandeemia ajal on olnud erinev sõltuvalt taristu ja vahendite olemasolust, digipädevusega haridustöötajate olemasolust, sealhulgas õppemeetodite ümberkohandamise võimest ja tahtest, ning kasutatava ja ligipäätava digimaterjali, vahendite, teenuste ja platvormide olemasolust;
- K. arvestades, et kuni 32 %-l õpilastest ja üliõpilastest ei olnud COVID-19 kriisi ajal juurdepääsu internetile ega digivahenditele ning seetõttu oli nende ligipääs haridusele väga piiratud; arvestades, et digilõhe varases lapsepõlves avaldab negatiivset mõju hiljem töö leidmise võimalustele; arvestades, et enne kriisi tundsid vaid 39 % ELi õpetajatest, et neil on õppetöös digitaalse tehnoloogia kasutamiseks hea või väga hea ettevalmistus, kusjuures siin esines liikmesriikide vahel olulisi erinevusi; arvestades, et oma digiõppe tegevuskavas aastateks 2021–2027 märkis komisjon, et mõnes liikmesriigis on õpilaste haridustegevuseks kulutatud tundide arv pandeemia ajal vähenenud isegi poole võrra; arvestades, et isegi haridusasutuste ajutisel sulgemisel võivad olla õpilastele olulised tagajärjed, ja arvestades, et õpetamisaja vähendamisel võib olla negatiivne mõju õpitulemustele ning see võib suurendada juba olemasolevat sotsiaalset ebavõrdsust⁵; arvestades, et COVID-19 kriis on digiõppe poliitika eesmärkide, mehhanismide ja vahendite määratlemisel esile toonud mitut sidusrühma kaasava lähenemise vajaduse;
- L. arvestades, et klassiruumis toimuv koolitus on endiselt hädavajalik, kuna digivahendid ei tohiks täielikult asendada vahetatavat õpetamist ja sellega seotud eeliseid; arvestades, et interneti kaudu ning digivahendite abil õppimine ja õpetamine peaksid jääma tavalist õppetööd ja õpetamismeetodeid ning koolitajate erialast ettevalmistust ja hinnanguid täiendavateks võimalusteks; arvestades, et õpetajad ja haridustöötajad vastutavad endiselt laste koolihariduse eest koolis; arvestades, et erilist tähelepanu tuleb pöörata eelkooliealistele koolilastele, algkoolilastele ja hariduslike erivajadustega lastele, kellel on õpiraskused või puue, mistõttu neil on keerulisem distantsõppes osaleda;
- M. arvestades, et ümber- ja täiendusõpe on vajalikud selleks, et kohaneda pikaajalise kaugtöö tingimustega, mis COVID-19 kriisi tõttu muutuvad üha laialdasemaks; arvestades, et tööandjad peaksid tagama kõigile töötajatele digiväljaõppe ja digivahendid, pöörates nõuetekohast tähelepanu erivajadustega töötajatele, nagu näiteks pakkudes puudega inimestele mõistlikke võimalusi;
- N. arvestades, et digiõppe eesmärk on valmistada õpilased ette digitaalsete tehnoloogiate oskuslikuks kasutamiseks erinevates eluvaldkondades;

⁵ Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse tehniline aruanne „The likely impact of COVID-19 on education: Reflections based on the existing literature and recent international datasets“ (COVID-19 tõenäoline mõju haridusele: mõtteid olemasoleva kirjanduse ja hiljutiste rahvusvaheliste andmestike põhjal), 2020.

- O. arvestades, et täiendus- ja ümberõpe, sealhulgas internetipõhise koolituse ja kõigile mõeldud digioskuste arendamise kaudu, on nii individuaalne kui ka sotsiaalne vastutus ja oluline selleks, et kohaneda üha enam digiteeritava tööturu muutuvate vajadustega ja uute töötingimustega, nagu kaugtöö, võidelda diskrimineerimise ja töökohtade kaotamise vastu, parandada juurdepääsu põhiteenustele ning tegeleda eelkõige eakate inimeste digitaalse ja sotsiaalse tõrjutusega; arvestades, et alusharidus ja elukestev õpe võivad olla head meetodid töötajate olemasolevate oskuste ja tööturu vajaduste vahelise lõhe kaotamiseks; arvestades, et liikumispääsude ajal oli internetipõhine suhtlus perekondade üks peamisi sidevahendeid suhtlemiseks;
- P. arvestades, et digikirjaoskusest on kiiresti saamas üldlevinud oskus, mida vajatakse ka töökohtadel, mis olid varem digisfääriga väga vähe seotud või üldse mitte seotud, sealhulgas oskus- ja füüsilises töös;
- Q. arvestades, et on raske kindlaks teha selget seost konkreetsete meetmete ja täheldatud digipädevuse suurenemise vahel, kuna digiteerimisstrateegiaid ja nii üksikprojektide kui ka riiklike strateegiade hindamisaruandeid on vähe uuritud; arvestades, et on selge vajadus nii kvaliteetsete andmete kogumise kui ka parimate tavade vahetamise järele liikmesriikide vahel ning mitme sidusrühmaga lähenemisviisi rakendamise järele, kaasates sotsiaalpartnereid, eelkõige ettevõtjaid, rahvusvahelisi organisatsioone, akadeemilisi ringkondi ja kodanikuühiskonda;
- R. arvestades, et digiõpe on pidev ja sageli elukestev õppeprotsess; arvestades, et digitaalse valmisoleku toetamine üldharidus- ja kutsekoolides ning individualiseerimine ja innovatsioon haridussüsteemides võivad aidata parandada igas vanuses õppijate õpitulemusi, saavutada kõrgemal tasandil õiglust, muuta haridust kvaliteetsemaks, kaasavamaks ja tõhusamaks ning tegeleda töökohtade polariseerumisega; arvestades, et mis tahes digiõppe strateegia puhul tuleks rakendada elukestva õppe lähenemist ning hõlmata kõiki haridus- ja koolitussektoreid, nii formaal- kui ka mitteformaalse hariduse kontekstis;
- S. arvestades, et haridus on investeering tulevikku ja iga inimese oluline arengu ning eneseteostamise vahend; arvestades, et digiõpe võiks aidata lahendada selliseid probleeme nagu desinformatsioon, radikaliseerumine, identiteedi- ja andmevargused, küberkiusamine ja veebipettused; arvestades, et haridusel, koolitusel ja elukestval õppel on õiglasel üleminekul digimajandusele keskne roll;
- T. arvestades, et kutseharidus ja koolitus on Euroopa haridussüsteemide äärmiselt tähtis osa, mis annab noortele ja täiskasvanutele kvalifikatsioonid ja pädevuse, mida nad vajavad tööhõiveks ja elukestvaks õppeks; arvestades, et umbes pooled Euroopa Liidu keskkoolilõpetanutest on läbinud kutsehariduse ja koolituse; arvestades, et kutseharidusel ja koolitusel on tulevikus väga oluline osa rohe- ja digipöördega kaasnevate katsumustega tegelemisel ning neil on keskne tähtsus töötajatele ELi tööturaks vajaliku kvalifikatsiooni pakkumisel;
1. rõhutab, et COVID-19 pandeemia on näidanud, et kõigil õppuritel, eriti vähemkindlustatud ning maa- ja eraldatud piirkondades elavatel õppuritel ei ole distantsõppele ligipääsu; palub komisjonil ja liikmesriikidel suurendada investeeringuid kvaliteetsesse digitaalsesse taristusse ja seadmetesse, digiõppesse ning digioskuste ja kvalifikatsioonide arendamisse maapiirkondades, hõredalt asustatud, kaugetel ja

äärealadel, et tagada ELile digiajastu kujundamisel juhtroll; kinnitab jätkuvalt oma korduvaid nõudmisi kaugeleulatuva eelarve koostamiseks ja märkimisväärsete investeeringute tegemiseks haridusse; rõhutab mitmete ELi vahendite tähtsust formaal- ja mitteformaalse hariduse arendamiseks ning investeeringute suunamiseks digikirjaoskusesse, haridustaristusse ja koolide digivahenditesse, näiteks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, Euroopa ühendamise rahastu, programm „Euroopa horisont“, programm „Erasmus+“, Euroopa solidaarsuskorpus, uus digiõppe tegevuskava; rõhutab lisaks, et vajalikud on ka riiklikul tasandil investeeringud; tuletab meelde, et vähemalt 20 % taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendist eraldatavatest vahenditest tuleb kasutada digipöörde tagamiseks, mis võiks aidata tugevdada haridussüsteemide digivõimekust;

2. kutsub liikmesriike üles tagama, et kõigil kodumajapidamistel ja avalikel asutustel oleks juurdepääs elektrile ja kiirele internetile, samuti vajalikele seadmetele ja IT-vahenditele, mis on keskse tähtsusega kooliõpilaste ja nende perede digioskuste parandamisel ning osalemisel distantsõppes; rõhutab vajadust toetada vanemaid ja lapsi distantsõppes, pakkudes neile vajalikku digitaalset taristut ning tehnilisi ja digioskusi; rõhutab, et erinevad sotsiaal-majanduslikud taustad põhjustavad erineval tasemel juurdepääsu elektrile, digitaalsetele ühendatusele, digivahenditele ja -oskustele, mis tekitavad omakorda õpilaste vahelise digilõhe;
3. rõhutab vajadust viia läbivaadatud digiõppe tegevuskava kooskõlla Euroopa sotsiaalõiguste samba, ÜRO kestliku arengu eesmärkide ja Euroopa soolise võrdõiguslikkuse strateegia asjaomaste põhimõtetega;
4. rõhutab vajadust pöörata erilist tähelepanu pidevale koolitusele ja sellele juurdepääsule, samuti kõigi tasandite õpetajate, koolitajate ja haridustöötajate ametialasele arengule, sealhulgas kutsehariduse ja koolituse valdkonnas; rõhutab vajadust varustada neid digiseadmetega, et parandada nende digioskusi, sealhulgas oskuste hindamist ja sertifitseerimismehhanisme ning seda, et nad mõistaksid õpilaste võimalikke probleeme, tehes eelnevat selliste programmide kaudu nagu eTwinning, Euroopa täiskasvanuõppe elektrooniline platvorm (EPALE), programm „Erasmus+“ ja School Education Gateway; rõhutab vajadust seada kõigi tasandite õpetajad, koolitajad ja haridustöötajad nii selle väljatöötamise kui ka rakendamise osas digiõppe protsessi keskmesse;
5. toonitab vajadust tagada kutsehariduse ja koolituse ning täiskasvanuõppe teemal tulemuslik sotsiaalne dialoog, et viia tõhus kutseõppe haldamine kõigil tasemetel kokku vajadusega austada täielikke kvalifikatsioone ning tunnustada ja valideerida koolitust, töökogemust ning mitteformaalset ja informaalset õppimist;
6. rõhutab pakilist vajadust töötada välja poliitilised algatused, mille eesmärk oleks vähendada digilõhet ja parandada digikirjaoskust; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema koostööd ebavõrdsuse vähendamiseks hariduses, kõrvaldades tõkked võrdse juurdepääsu saamiseks digiõppele ja -koolitusele ning neis osalemiseks igas vanuses õppijate ja töötajate jaoks, et parandada kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga digitaalset kvalifikatsiooni ja käsitleda digitaalset tõrjutust; rõhutab, et erilist tähelepanu tuleks pöörata haavatavatele rühmadele ja vähemustele, kelle jaoks võib digilõhe ületamine olla vahend sotsiaalse ja tööalase tõrjutuse ahela katkestamiseks;
7. rõhutab, et liikmesriigid peavad tagama, et haridusasutused ja haridustöötajad on

distsantsõppeks hästi ettevalmistatud; kustub liimesriike ning asjaomaseid riiklikke ja piirkondlikke asutusi üles tagama piisava digitaristu, õppematerjalid ja oskustega õpetajad, mis on tulemusliku distantsõppe korraldamise eeltingimus; rõhutab, et COVID-19 pandeemia järgselt võiks distantsõppe saada osaks kaasaegsest põimõppe lähenemisest, mis on integreeritud hübriidõppemeetod, milles on ühendatud traditsioonilised õppemeetodid, st vahetu kontakt koolitajaga, ning arvutipõhine distantsõppe; toonitab siiski, et distantsõppe ei tohiks muutuda eelkoolialiste koolilaste ja algkoolilaste jaoks standardiks ning see ei tohiks täielikult asendada vahetut õpet;

8. on seisukohal, et liikmesriigid peaksid püüdma lõimida digitaalseid tehnoloogiaid haridusse terviklikumalt, arendades programme ja sihtotstarbelisi investeringuid, mille lõppeesmärk on tagada, et nende kodanikud oleksid valmis ja ettevalmistatud tulevasteks digioskuseid nõudvateks töökohtadeks; rõhutab, et see võimaldaks liikmesriikidel ja nende kodanikel kasutada digipöörde täielikku potentsiaali ELi tööturul ja saada täiel määral kasu uute töövõtete, näiteks kaugtöö praegusest kasutamisest ettevõtete poolt;
9. rõhutab sotsiaalpartnerite rolli suurendamise vajadust, tagades, et digiõppe poliitika julgustab sõlmima digioskuste ja täienduskoolituse määratlust ja reguleerimist puudutavaid kollektiivlepinguid, konsulteerides sotsiaalpartneritega, missugused on pädevusalased vajadused ja kuidas ajakohastada haridus- ja koolitussüsteemide õppekavasid, ning koostades koos töötajate esindajatega kohapealse väljaõppe kava viisil, et see vastaks tööjõu vajadustele;
10. kutsub liikmesriike üles komisjoni toel ja ELi rahastamisvahendite abil, kui see tegevus on abikõlblik ja kui need vahendid on kättesaadavad, tagama, et ELi haavatavatel lastel, noortel ja täiskasvanutel on juurdepääs piisavatele tehnoloogilistele vahenditele ja seadmetele, mis võimaldavad neil omandada põhilised digioskused, mis võivad pakkuda palju suuremaid sotsiaalse ja majandusliku kaasatuse võimalusi;
11. märgib, et kutseharidus ja koolitus võivad anda äärmiselt tähtsa panuse Euroopa roheline kokkuleppe täitmisel, aidates kindlaks määrata ja rakendada niinimetatud rohelisi kutseoskusi majanduse jaoks ning kõigile inimestele; tuletab meelde, et Euroopa sotsiaalõiguste sammas, Euroopa oskuste tegevuskava ja Euroopa oskuste pakt peavad olema kooskõlas roheliste kutseoskustega;
12. julgustab liikmesriike toetama paindlikke haridusmudeleid ning toetama distantsõppijaid näiteks e-ressursside, e-materjalide ja tasuta internetipõhiste koolituste abil;
13. hoiatab, et varases lapseas sotsiaalse ja haridusliku ebavõrdsuse kogemine võib mõjuda negatiivselt hilisemas elus hariduse omandamisele ja töövõimalustele; kordab vajadust parandada ligipääsu kvaliteetsele haridusele ja teha rohkem kooskõlastatud jõupingutusi varases eas digi- ja meediaoskuste arendamiseks; kiidab heaks Euroopa Komisjoni teate, et ta kavatses laste vaesuse vastu võitlemiseks luua Euroopa lastegarantii; rõhutab, et liikmesriigid peaksid eraldama vähemalt 5 % Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ühisel juhtimisel olevatest rahalistest vahenditest Euroopa lastegarantii raames elluviidavate tegevuste toetamiseks, ja nõuab, et ESF+ raames loodaks Euroopa lastegarantiile eraldi eelarverida ning et sellele eraldataks 20 miljardit eurot;
14. rõhutab, et COVID-19 kriis on jätnud juba paljud inimesed töötuks, enamjaolt noored

inimesed, kes satuvad sagedamini ebakindlatele töökohtadele; kiidab selles kontekstis heaks komisjoni kavad tugevdada Euroopa noortegarantiid; on seisukohal, et noortegarantii kavades osalema registreerunud noori üldiselt ja eriti mittetöötavaid ja mitteõppivaid noori (NEET-noored) tuleks digioskuste arendamisel ja tugevdamisel toetada, et soodustada täiendus- ja ümberõpet rohe- ja digiüleminekuks; rõhutab, et on vaja, et liikmesriigid investeeriksid ka edaspidi piisavalt ESF+ vahendeid noorte tööhõive toetamise meetmetesse ning seetõttu peaksid nad eraldama vähemalt 15 % oma jagatud eelarve täitmise alla kuuluvatest ESF+ vahenditest sihipärastele meetmetele ja struktuurireformidele, et toetada kvaliteetset noorte tööhõivet;

15. rõhutab, et on vaja õpetada põhilisi digioskusi ning tugevdada laste ja noorte kriitilise mõtlemise ja meedia kasutamise oskusi, et nad oskaksid hinnata valeuudiste, küberkiusamise, radikaliseerumise, küberturvalisuse ja pettusega seotud ohte ning nendega toime tulla, ja suurendada nende teadlikkust isikuandmete puutumatuses; rõhutab, et erilist tähelepanu tuleb pöörata õpetamismeetoditele, mitte ainult digivahendite kasutamisele; toonitab elukestva õppe ja selles osas haridussüsteemidele piisavate ressursside pakkumise tähtsust; rõhutab sellega seoses vajadust aidata õpetajatel ja koolitajatel õpilaste ja praktikantide digiajastul elamiseks ja töötamiseks ettevalmistamise katsumustega toime tulla;
16. rõhutab vajadust edendada teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkondade spetsiifiliste pädevuste raames pehmeid oskusi, nagu inimese empaatiavõime, loovus ja probleemide lahendamise võimed, pidades eelkõige silmas automatiseerimise ja tehisintellekti süsteemide kasutuselevõttu; juhib tähelepanu vajadusele luua oskused, mis on vajalikud tehisintellektipõhiste tehnoloogiate loomiseks ja kasutamiseks, et tugevdada selliste vahendite rakendamist reguleerivat eetilist raamistikku ja edendada andmetöötlust; rõhutab, et tehisintellekti, robotikat ja teisi nendega seotud tehnoloogiaid kasutataval ettevõtjatel on kohustus pakkuda kõigile asjaomastele töötajatele piisavat ümber- ja täiendusõpet, et nad saaksid õppida kasutama digivahendeid ning töötada koostöörõbotite ja muude uute tehnoloogiatega ning sel viisil kohaneda tööturu muutuvate vajadustega ja säilitada oma töökohad; toonitab sellega seoses Euroopa sotsiaalpartnerite digitaliseerimise raamlepingu tähtsust; tuletab meelde, et nimetatud lepingus kirjeldatakse töandjate kohustust tagada töötajatele täiendus- ja ümberõppevõimalused, eelkõige seoses töökohtade digiteerimisega;
17. rõhutab vajadust töötada välja meetmeid, millega oleks võimalik tagada, et puudega inimestel oleksid samad võimalused ja juurdepääs kvaliteetsele digiõppele; julgustab liikmesriike tegema koostööd erinevate puudega inimesi esindavate organisatsioonidega, et uurida digiõppes tingitud katsumusi ja võimalusi ning võtta tulemusliku digiõppe poliitika väljatöötamisel arvesse puudega inimeste erivajadusi; kutsub liikmesriike üles soodustama täiskasvanuharidust, mis pakub võimalusi elukestvaks õppeks, et parandada konkurentsivõimet tööturul ja tagada, et kõik nende kodanikud, sealhulgas haavatavad inimrühmad, saavad ELi tööturu digipöördest täielikku kasu; nõuab juurdepääsetavaid ja tasukohaseid eakate vajaduste rahuldamisele suunatud digioskuste arendamise programme; nõuab tungivalt, et komisjon esitaks 2020. aasta järgse puudega inimesi käsitleva Euroopa strateegia raames kaugeleulatuva ettepaneku, et tagada puudega inimestele teistega võrdsetel alustel taskukohane ja tulemuslik juurdepääs teabele ning kommunikatsioonitehnoloogiatele ja -süsteemidele;
18. väljendab heameelt nõukogu soovitusel üle kestlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset

õiglust ja vastupanuvõimet toetava kutsehariduse ja koolituse kohta⁶; toetab ettepaneku üldisi eesmärke ajakohastada ELi kutsehariduse ja koolituse poliitikat, muuta Euroopa koostöö selles protsessis ladiusamaks ning lihtsustada kutsehariduse ja koolituse haldamist; rõhutab, et kutsehariduse ja koolituse süsteemidel peaks olema sama oluline roll täiendus- ja ümberõpet vajavate täiskasvanute jaoks; kutsus komisjoni üles vastu võtma terviklikku lähenemisviisi kutseharidusele ja koolitusele ning täiskasvanuharidusele, mis hõlmaks nii formaal- ja mitteformaalset haridust kui ka informaalset õppimist; kutsus komisjoni ja liikmesriike üles maksimeerima oma jõupingutusi taskukohasesse, juurdepääsetavasse, kaasavasse ja kvaliteetsesse kutseharidusse ja koolitusse investeerimiseks; kutsus liikmesriike üles muutma kutseharidust ja koolitust täiskasvanud õppuritele ligitõmbavamaks ja juurdepääsetavamaks ning looma tugevamaid seoseid ja tihedamat koostööd täiskasvanutele suunatud kutsehariduse ja koolituse ning mitteformaalse täiskasvanute õppe vahel, et edendada tähtsamate pädevuste omandamist, sealhulgas heade põhioskuste, digi-, valdkonnaüleste ja muude eluks vajalike oskuste omandamist, mis loovad tugeva aluse vastupanuvõime, elukestva tööalase konkurentsivõime, sotsiaalse kaasatuse, kodanikuaktiivsuse ja isikliku arengu edendamiseks; rõhutab, et roheliste kutseoskuste arendamine on üks meetmetest kvalifitseeritud tööjõu pakkumiseks, mis on ühtlasi ka kestliku arengu ja majanduskasvu soodustamise vahend; kutsus liikmesriike üles töötama välja tõhusad kvalifitseerimisstrateegiad, sealhulgas riikliku kutsehariduse ja koolituse ning täiskasvanuhariduse poliitika konkreetset eesmärgid, et toetada töötavaid inimesi ja töötuid;

19. rõhutab vajadust jälgida digiteerimise mõju, prognoosida uut liiki töökohti ning vajalikke kvalifikatsioone ja oskusi ning kasutada neid andmeid ajakohaste digiõppe moodulite ja õppekavade koostamiseks; kutsus komisjoni üles seadma digitaalsete riiklike strateegiade jaoks selged suunised ja parandama digiõppe tegevuskava kohaseid meetmete jälgimise vahendeid, mis aitavad luua selles valdkonnas projektide vahelist koostööd ning võimaldavad hinnata digipädevuste arendamiseks elluviidavate projektide tulemuslikkust ja nende mõju; kutsus vastavaid riiklikke ja piirkondlikke ametiasutusi üles hõlbustama ja julgustama heade tavade ja oskuste vahetamist ning viima ellu olemasolevate digiõppe programmide kaardistamise ja jälgima neist peamisi kasusaajaid, pöörates erilist tähelepanu nende juurdepääsetavusele haavatavate rühmade jaoks ja õpilaste saavutustele digipädevuste, sealhulgas IT-oskuste valdkonnas alg- ja keskkooli tasandil; kutsus liikmesriike üles analüüsima digiõppe olukorda COVID-19 pandeemia ajal;
20. kutsus liikmesriike üles sagedamini vahetama parimaid tavasid tugeva digiõppe poliitika loomise kohta ning selle kohta, kuidas digiõppe reformide elluviimisega kaasnevate võimalike probleemidega kõige paremal moel toime tulla; rõhutab COVID-19 kriisist õppimise vajadust, järgides mõnede liikmesriikide häid tavasid hariduse valdkonnas digivahendite kasutamise alal;
21. tuletab meelde, et COVID-19 kriis on esile toonud hariduspoliitikas mitme sidusrühma kaasamise lähenemisviisi kasutamise vajaduse, mis hõlmaks nii riiklike digiõppe poliitikate väljatöötamisse kui ka elluviimisse õpetajad ja koolitajad, õpilased, lapsevanemad, sotsiaalpartnerid, valitsusvälised organisatsioonid, kohalikud omavalitsused ja kogukondlikud organisatsioonid, tagamaks, et need poliitikad vastavad

⁶ Ettepanek võtta vastu nõukogu 1. juuli 2020. aasta soovitus (COM(2020)0275).

- ELi kodanike vajadustele ja neis asetatakse õppijad kesksele kohale; rõhutab sotsiaalpartnerite, eelkõige ettevõtjate ning haridus- ja koolitusasutuste, samuti teadus- ja innovatsioonisektori Euroopa digioskuste lõhe kaotamise protsessi kaasamise tähtsust; kutsub liikmesriike üles edendama algatusi, mille kaudu ettevõtjad ja idufirmad saaksid üliõpilastele esitleda uudseid kõrgtehnoloogilisi lahendusi, sealhulgas digiõpet hõlbustavaid vahendeid ja seadmeid; kutsub liikmesriike üles tihendama koostööd digitaalse sertifitseerimise valdkonnas ja edendama seda lähenemisviisi tähtsate sidusrühmade seas, näiteks kvalifikatsioonide andjate ja sotsiaalpartnerite, eriti tööandjate seas;
22. rõhutab, et sooline digilõhe on majanduslik, ühiskondlik ja kultuuriline probleem, mille lahendamiseks tuleks kasutada holistilist lähenemist; kutsub liikmesriike üles tagama digiõppe poliitikas sooline võrdõiguslikkus, et võidelda praegu olemasoleva soolise digilõhega; rõhutab vajadust julgustada tütarlapsi ja naisi õppima teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna erialasid, omandama digiõpet ja osalema IKT tööturul;
 23. kiidab heaks komisjoni idee luua Euroopa digiõppe keskus, mis võiks toetada liikmesriike riiklike digiõppe alaste nõustamisteenuste võrgustike loomise, eri sidusrühmade ühendamise, riiklike ja piirkondlike digiõppe strateegiate sidumise, digiõppe tegevuskava elluviimise jälgimise ja Euroopas digiõppe arendamise kaudu;
 24. leiab, et soodsa ametialase tuleviku edendamiseks on vajalikud tehnoloogiliste vahendite vastutustundlikku kasutamist julgustavad koolitusprogrammid, kus kombineeritakse omavahel käelised tegevused, mäng, loovus ja leidlikkus ning sotsiaalsed oskused, mis võimaldavad inimkontakti ja isiklike suhete arenemist ilma elektrooniliste- ja digiseadmete vahenduseta;
 25. rõhutab vajadust toetada õpilaste ja üliõpilaste füüsilist tervist, mis võib olla nõrgenenud COVID-19 kriisi ajal peamiselt digiõppest tingitud pikkade arvuti taga veedetud tundide tagajärjel; kutsub liikmesriike üles käivitama sihipäraseid kampaaniaid füüsilise tegevuse vajalikkuse alase teadlikkuse tõstmiseks;
 26. rõhutab digiõppe teiste poliitikavaldkondadega sidumise tähtsust, et näidata, kuidas digiõppe võib aidata suurendada võrdsust ja võidelda diskrimineerimise vastu ning edendada kaasavat, uuendusmeelsemat ja keskkonnahoidlikumat majandust;
 27. julgustab liikmesriike toetama ja edendama haridus- ja koolitusasutuste vahelist koostööd, sealhulgas piiriülest koostööd, osana jõupingutustest integreerida ja ajakohastada digitaalsete tehnoloogiate kasutamist haridus- ja koolitusrajatistes ning soodustada kõrgemate digioskuste arengut;
 28. julgustab liikmesriike looma riiklikke keskkoolidele suunatud programme, mis aitaks suurendada IT-haridusega koolilõpetajate arvu; rõhutab, et selliste õppetundide programmi võib välja töötada koos kõrgtehnoloogiaettevõtete ja ülikoolidega;
 29. kiidab heaks komisjoni jõupingutused hariduse ja kvalifikatsioonide digiteerimiseks, sealhulgas uue Europassi platvormi ning kavandatava Europassi digitaalsete kvalifikatsioonide taristu; juhib samal ajal tähelepanu vajadusele parandada töökohtade otsimise ning töö- ja kursusepakkumiste saamisega seotud Europassi platvormi funktsiooni, vajadusele uuendada platvormil käimasolevate

kursuste, koolituste ja tööpakkumistega seotud teavet ning vajadusele määrata selle protsessi eest vastutavad asutused;

30. kutsub liikmesriike üles intensiivistama uue Europassi platvormiga seotud tutvustamistegevusi, mis on suunatud koolidele, õpetajatele, ülikoolidele, õpilastele, haridus- ja koolitusasutustele ning tööandjatele;
31. julgustab liikmesriike looma kohalikele asutustele, näiteks raamatukogudele, kogukonnakeskustele ja sotsiaalhoolekandekeskustele võimalusi digipädevuse arendamise keskustena täiendava funktsiooni täitmiseks, pakkudes mitmesuguseid digipädevuse arendamisega seotud lisateenused;
32. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles konkreetse prioriteedina suurendama mitmesuguste digikeskkonnas õppimise aspektide valdkonnavahelisele uurimisele eraldatavaid rahalisi vahendeid, pöörates erilist tähelepanu psühholoogilistele (käitumuslikele), metodoloogilistele ning töövahendite, tööturu ja uue elukutsega seotud aspektidele;
33. julgustab liikmesriike looma riiklikke süsteeme täiskasvanutele digiõppe pakkumiseks, mis valmistaks formaalhariduse lõpetanud inimesed ette digikeskkonnas elamiseks ja töötamiseks ning koolitaks inimesed ümber, et nad saaks töötada tööstuses 4.0; rõhutab, et selliste programmide keskmes peaks olema täiendus- ja ümberõpe töötajate töökohtadel, mitte asutusevälised kursused, mida korraldavad teenusepakkujad, kellel ei ole teadmisi äriühingu üksikasjadest.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	1.12.2020						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 60%;">+:</td> <td style="text-align: right;">51</td> </tr> <tr> <td>–:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">4</td> </tr> </table>	+:	51	–:	0	0:	4
+:	51						
–:	0						
0:	4						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	<p>Atidzhe Alieva-Veli, Abir Al-Sahlani, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Andrea Bocskor, Milan Brglez, Sylvie Brunet, David Casa, Leila Chaibi, Margarita de la Pisa Carrión, Klára Dobrev, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Nicolaus Fest, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, France Jamet, Agnes Jongerius, Radan Kanev, Ádám Kósa, Stelios Kympouropoulos, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Radka Maxová, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Manuel Pizarro, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Beata Szydło, Eugen Tomac, Romana Tomc, Yana Toom, Marie-Pierre Vedrenne, Marianne Vind, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tatjana Ždanoka, Tomáš Zdechovský</p>						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Alex Agius Saliba, Marc Botenga, José Gusmão, Eugenia Rodríguez Palop						

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

51	+
ECR	Margarita DE LA PISA CARRIÓN, Lucia ĎURIŠ NICHOLSONOVÁ, Helmut GEUKING, Elzbieta RAFALSKA, Beata SZYDŁO
GUE/NGL	Marc BOTENGA, Leila CHAIBI, José GUSMÃO, Eugenia RODRÍGUEZ PALOP
ID	Dominique BILDE, France JAMET, Elena LIZZI, Stefania ZAMBELLI
NI	Daniela RONDINELLI
PPE	Andrea BOCSKOR, David CASA, Jarosław DUDA, Rosa ESTARÀS FERRAGUT, Loucas FOURLAS, Cindy FRANSSSEN, Radan KANEV, Ādám KÓSA, Stelios KYMPOUROPOULOS, Miriam LEXMANN, Dennis RADTKE, Eugen TOMAC, Romana TOMC, Maria WALSH, Tomáš ZDECHOVSKÝ
Renew	Atidzhe ALIEVA-VELI, Abir AL-SAHLANI, Radka MAXOVÁ, Dragoř PÍSLARU, Monica SEMEDO, Yana TOOM
S&D	Alex AGIUS SALIBA, Marc ANGEL, Gabriele BISCHOFF, Vilija BLINKEVIČIŪTĒ, Milan BRGLEZ, Klára DOBREV, Estrella DURÁ FERRANDIS, Elisabetta GUALMINI, Alicia HOMS GINEL, Agnes JONGERIUS, Manuel PIZARRO, Marianne VIND
Verts/ALE	Katrin LANGENSIEPEN, Kira Marie PETER-HANSEN, Mounir SATOURI, Tatjana ŹDANOKA

0	-

4	0
ID	Nicolaus FEST, Guido REIL
Renew	Sylvie BRUNET, Marie-Pierre VEDRENNE

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu

11.11.2020

NAISTE ÕIGUSTE JA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE KOMISJONI MUUDATUSETTEPANEKUTENA ESITATUD SEISUKOHT

kultuuri- ja hariduskomisjonile

digiõppe poliitika kujundamise kohta
(2020/2135(INI))

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni nimel: Jadwiga Wiśniewska (koostaja)

MUUDATUSETTEPANEKUD

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon esitab vastutavale kultuuri- ja hariduskomisjonile järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Resolutsiooni ettepanek Põhjendus A a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Aa. arvestades, et naiste ja meeste võrdõiguslikkus on ELi alusväärtus, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 8 ja 19;

Or. [en]

Muudatusettepanek 2

Resolutsiooni ettepanek Põhjendus B a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Ba. arvestades, et sooline lõhe digioskustes on 11 %¹; arvestades, et naised on info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT)

sektoris (ELis 8 miljonist spetsialistist 17 %) ning teaduse, tehnoloogia, inseneriteaduse ja matemaatika (STEM) eriala lõpetanute seas (36 %) märkimisväärselt allaesindatud, ning et meeste osakaal digisektoris on naistega võrreldes 3,1 korda suurem, hoolimata sellest, et tütarlapsed on digitaalses kirjaoskuses poistest tugevamad²; arvestades, et naiste osakaal selles sektoris on vähenemas ja et IKT-sektoris karjääri tegevate naiste osakaal on endiselt väiksem kui 2 % naiste koguarvust Euroopa tööturul;

¹ *Euroopa Komisjon, 2019 „Naised digitaalses tulemustabelis“.*

² *komisjoni 5. märtsi 2020. aasta teatis „Võrdõiguslik liit: soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ (COM(2020)0152),*

Or. [en]

Muudatusettepanek 3

Resolutsiooni ettepanek Põhjendus C a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Ca. arvestades, et tehisintellekti ja küberturbe sektoris töötavate naiste keskmine osakaal kogu maailmas on vastavalt 12 % ja 20 %, sõltumata asjaolust, et tööjõunõudlus nendes kahes valdkonnas on viimastel aastatel drastiliselt tõusnud; arvestades, et meie reaalsust mõjutavate uuenduslike tehnoloogiate sektorites töötavate naiste madal osakaal võib tõsiselt mõjutada nende tehnoloogiate kujundamist, arendamist ja rakendamist, põhjustades olemasolevate diskrimineerivate tavade ja stereotüüpide põlistumise ja soopõhiselt kallutatud algoritmide loomise;

arvestades, et naiste digioskuste täieliku potentsiaali ärakasutamine võib märkimisväärselt Euroopa majanduse elavdamisse panustada, eriti kuna Euroopa digieksperptide seas on ligikaudu üks miljon vaba ametikohta, 70 % ettevõtetest lükkab investeeringuid edasi, kuna nad ei suuda leida õigete digioskustega inimesi³ ning et mõnedes töökategooriates nõuavad rohkem kui 90 % töökohtadest spetsiaalset tüüpi digioskusi⁴;

³ Komisjoni 17. juuni 2020. aasta aruanne demograafiliste muutuste mõju kohta.

⁴ Komisjoni 1. juuli 2020. aasta teatis jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalsed õiglust ja vastupanuvõimet toetava Euroopa oskuste tegevuskava kohta, COM(2020)0274.

Or. [en]

Muudatusettepanek 4

Resolutsiooni ettepanek Põhjendus D a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Da. arvestades, et tütarlaste seas on endiselt vähene huvi kolmanda taseme IKT- ja STEM-õpingute valimise vastu, mis viib sotsiaalsete ja majanduslike võimaluste kaotamiseni, samuti takistab potentsiaalset soolise ebavõrdsuse ja soolise palgalõhe vähendamist; arvestades, et tütarlapsed hakkavad STEM-ainete vastu huvi tundma ligikaudu 11-aastaselt ja kaotavad huvi 15-aastaselt; arvestades, et 73 % 15- kuni 16-aastastest poistest tunnevad end vähem tuttavate digitaalseadmete kasutamisel mugavalt võrreldes 63 % sama vanuserühma tütarlastega;

Or. [en]

Muudatusettepanek 5

Resolutsiooni ettepanek Põhjendus D b (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Db. arvestades, et poisid ja tüdrukud suhtuvad STEM-ainetesse alghariduse ajal erinevalt, kuid kultuuriline heidutamine ning vähene teadlikkus ja naiste rollimudelite edendamine takistavad ja mõjutavad negatiivselt tüdrukute ja naiste enesekindlust ning nende võimalusi jätkata STEM- ja IKT-ainete õpinguid, nendega seotud karjääri ja digitaalset ettevõtlust ning põhjustavad diskrimineerimist ja vähendavad naiste võimalusi tööturul, eelkõige tulevikule suunatud sektorites, mis pakuvad kvaliteetsemaid ja paremini tasustatud töökohti;

Or. [en]

Muudatusettepanek 6

Resolutsiooni ettepanek Põhjendus E a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Ea. arvestades, et naised on oma digioskustes vähem kindlad, kuigi digioskusi on elus ja tööl vaja eriti praegu, kus COVID-19 puhangust tingitud liikumispäringud sunnivad märkimisväärset arvu inimesi tööks, õppimiseks või toidu ostmiseks sõltuma interneti-ühendusest;

Or. [en]

Muudatusettepanek 7

Resolutsiooni ettepanek Põhjendus F a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Fa. arvestades, et rõhku tuleks panna teguritele, mis motiveerivad ja toetavad tütarlaste huvi STEM-õpingute, seonduvate karjääride ja digitaalse ettevõtluse vastu, nagu naiseeskujude tutvustamine, õpetajatest mentorite toetus, eakaaslaste heakskiidu saavutamine, loovuse arendamine ja praktiline kogemus;

Or. [en]

Muudatusettepanek 8

Resolutsiooni ettepanek Põhjendus G a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

Ga. arvestades, et ühelt poolt COVID-19 levik, koolide ja muude haridusasutuste sulgemisest tingitud hariduse katkemine ning sunniviisiline sotsiaalne isoleeritus ja piirangud tekitasid muret seoses mõjuga, mida avaldavad hariduse katkestused ebasoodsas olukorras olevatele õpilastele nende sotsiaal-majanduslikult ebasoodsa tausta või elukoha tõttu, nagu maapiirkondades, kaugetes ja mahajäänud piirkondades elavad tütarlapsed, kellel on digiõppes osalemisel ja korralikule IKT infrastruktuurile ja teenustele, sealhulgas interneti- ja lairibaühendusele juurdepääsul rohkem takistusi, kuid teisest küljest tõestasid need, et on olemas selge vajadus tõhusa, hästi toimiva ja kaasava digitaalse hariduse järele, suurendades investeeringuid digitaalse kirjaoskuse oskustesse ja veebiharidusse, ning vajadus kiirendada teadlikkuse tõstmist ja uute tehnoloogiate juurutamist.

Or. [en]

Muudatusettepanek 9

Resolutsiooni ettepanek

Punkt 1 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles digiõppepoliitika väljatöötamisel tagama, et need tegeleksid digitaalse soolise ebavõrdsusega – mis on ELi majanduskasvu aeglustav majanduslik, ühiskondlik ja kultuuriline küsimus – mitmetasandilise ja tervikliku poliitika abil, ning tagaksid, et kõigil õpilastel on oskused, mida on vaja tulevaste töökohtade täitmiseks muutuval tööturul, ning et neil oleksid võrdsed võimalused, mis võimaldavad neil tulla toime tulevaste probleemidega, mis on seotud ülemaailmse konkurentsivõime ja digitaalrajandusega, edendades inimlikku lähenemisviisi tehnoloogiale, mis austab põhiväärtusi ja soolist võrdõiguslikkust; kutsub komisjoni üles soolise ebavõrdsusega võitlemiseks kaasama oma digiõppe tegevuskavasse institutsioonilise horisontaalse strateegia; juhib tähelepanu asjaolule, et inimkapitali ebapiisav kasutamine, mida seostatakse soolise võrdõiguslikkuse puudumisega, avaldab negatiivset mõju teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud ettevõtlusele ja üldisele majandusarengule, ning samuti on sellel kahjulikud sotsiaalsed tagajärjed;

Or. [en]

Muudatusettepanek 10

Resolutsiooni ettepanek

Punkt 2 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles arendama kvaliteetsed, kaasavat ja mittediskrimineerivat digiharidust, mis tagab, et digitaalühiskond hõlmab kõiki

ning on eduka digiülemineku ja Euroopa digitaalarengu tegevuskava täieliku rakendamise eeltingimus, mis ei jäta kedagi kõrvale, toob kasu kõigile ja aitab kaasa soolisele võrdõiguslikkusele; rõhutab, et digitaalharidust alustavate ja IKT tööturule sisenevate tütarlaste ja naiste arvu suurendamine, võttes tööle rohkem ning laiemate oskuste ja annetega inimesi, aitab oluliselt kaasa kõikehõlmava ühiskonna loomisele, jätkusuutlikuma ja kaasavama majanduse ülesehitamisele teadusliku, digitaalse ja tehnoloogilise innovatsiooni kaudu ning soolise palgalõhe kaotamisele; tervitab soolise võrdõiguslikkuse strateegia keskendumist soolisele võrdõiguslikkusele digitaalsel üleminekul, eriti uuendatud digiõppe tegevuskavas, Euroopa uues oskuste tegevuskavas ja nõukogu soovitusel kutsehariduse ja väljaõppe kohta; rõhutab vajadust soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise järele kõigis hariduse, oskuste ja digiteerimisega seotud ELi poliitikavaldkondades; väljendab heameelt komisjoni „Naised digiajastul“ tulemustabeli üle, mille kaudu jälgitakse naiste osalemist digimajanduses; ergutab liikmesriike lisama oma riiklikesse õppekavadesse arvutiteaduse alase hariduse ja viima ellu muudatused, mis muudavad digitaalhariduse atraktiivseks nii tüdrukutele kui ka poistele juba varasest eest alates; rõhutab, et digiharidus tuleks kavandada ja luua selleks, et poisid ja tütarlapsed saaksid väljendada oma huvisid ja arendada oskusi digivaldkonnas ning soodustada nende loovust ja uuendusmeelsust; julgustab IKT- ja STEM-haridusele sotsiaalsema lähenemisviisi kasutamist, et rõhutada nende karjääride sotsiaalset mõju, sealhulgas digitaalse hariduse raames sissejuhatavate sotsiaalteaduste kursuste lisamine igale tehnilisele õppeainele;

Or. [en]

Muudatusettepanek 11

Resolutsiooni ettepanek

Punkt 5 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. *kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tütarlastega ühenduse saamiseks looma uusi kanaleid ja rakendama vahendeid, mis julgustavad tüdrukuid ja naisi tegelema digitaalse hariduse erinevate vormidega; rõhutab, et püsiva soolise ebavõrdsusega hariduses tuleb tegeleda, harides ja koolitades õpetajaid ja teisi haridustöötajaid hariduse igas etapis digioskuste ja IKT karjääri suhtes ootuste ja kallutatuse kujundamise protsessis, kuna naised kogevad juba varasest east alates diskrimineerimist ja eelarvamusi seoses oma digioskuste ning digitaalses hariduses ja IKT tööturul osalemise potentsiaaliga; nõuab tõhusat rahastust ja strateegiaid, mis hõlmavad positiivseid meetmeid, elukestvat õpet ja tütarlaste aktiivset julgustamist IKT-või STEM-alade õpinguid alustama; rõhutab, et kõige tõhusam ressurside kasutus on luua soolise digilõhe küsimusega tegelemiseks sihtotstarbeline rahastusvahend; rõhutab vajadust investeerida naistele mõeldud ümberõppe või oskuste täiendamise programmidesse seoses digitaalse kirjaoskuse ja asjaomaste digioskustega; tuletab meelde, et digisektor muutub üha kiiremini, ning seetõttu on mõistlik rakendada poliitikat, mis loob naistele ja tütarlastele elukestva õppe võimalusi;*

Or. [en]

Muudatusettepanek 12

Resolutsiooni ettepanek

Punkt 6 a (uus)

6a. nõuab tungivalt, et järgmises digiõppe tegevuskavas arvestataks täielikult soolist aspekti; rõhutab, et digitaalharidusel peab olema oluline roll tütarlaste ja naiste osaluse suurendamisel digitaalajastul ning eelkõige digitaalse ettevõtluse, IKT- ning STEM-valdkonnaga seotud aladel, samuti soolise digilõhe kaotamisel ning parema digitaalse kaasatuse ja digitaalse kirjaoskuse tagamisel, tuginedes parimatele tavadele; juhib tähelepanu sellele, et kõrghariduse valdkonna sooline ebavõrdsus püsib ka tööturul, sest Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE)⁵ andmetel on meeste ja naiste vaheline sooline tasakaal saavutatud ainult kahekümnest viiel ELi kõige tavalisemal ametikohal (suhtega 40/60);

⁵ <https://eige.europa.eu/news/education-key-breaking-gender-stereotypes>, <https://eige.europa.eu/publications/study-and-work-eu-set-apart-gender-report>

Or. [en]

Muudatusettepanek 13

Resolutsiooni ettepanek Punkt 11 a (uus)

11a. rõhutab, et mehaanilise, tehnoloogilise ja digitaalse sisuga õppeainetel on sageli tahtmatult mehelik ülesehitus ja lähenemine; rõhutab, et haridus võib olla tähtis vahend sooliste stereotüüpide lõhkumiseks ja et sootundlike arusaamade tekkimiseks hariduses ja õpetamisel tuleks need stereotüübid kooliõpetuses kahtluse alla seada, mitte neid toetada;

Muudatusettepanek 14

Resolutsiooni ettepanek Punkt 12 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

12a. *tuletab meelde, et oluline takistus, millega naised veebitegevustes osaledes ja sotsiaaltööstustikke kasutades silmitsi seisavad, on kübervägivald, mis puudutab ebaproportsionaalselt palju tütarlapsi ja naisi; rõhutab, et naised ja tütarlapsed seisavad IKT-sektoris või digihariduses osalemisel silmitsi vaenulikkuse ja eelarvamustega; märgib, et digiõppe tegevuskava eesmärk peaks olema pakkuda tütarlastele, noortele naistele ja meestele oskusi ja vahendeid, et aidata neil reageerida kübervägivallale ja -kiusamisele ning tunda ära väärteavet; julgustab liikmesriike kehtestama rangeid tegevusjuhendeid ja protokolle kehtestama, et asjaomaseid asutusi kõigist ahistamise juhtudest teavitada; rõhutab, et Istanbuli konventsiooni naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamise ja sellega võitlemise kohta tuleb ratifitseerida ja kohaldada;*

Or. [en]

Muudatusettepanek 15

Resolutsiooni ettepanek Punkt 13 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

13a. *kutsub komisjoni ja liikmesriike ning erasektori toimijaid üles leidma atraktiivsemaid ja loovamaid viise IKT- või STEM-valdkondades edukat karjääri tegevate naiseeskujude, eelkõige digi- ja tehnoloogia valdkonna naisjuhtide tutvustamiseks, et motiveerida, inspireerida ja julgustada tütarlapsi IKT-*

ja STEM-õpinguid alustama, murda olemasolevad stereotüübid ning tõsta naiste enesekindlust nende digioskustes; rõhutab, et uued ja tärkavad tehnoloogiad, nagu tehisintellekt, robotika, virtuaal- ja liitreaalsus pakuvad põnevaid uusi võimalusi noorte naiste huvi äratamiseks ja nende julgustamiseks nende tehnoloogiate loomisest ja rakendamisest osa võtma;

Or. [en]

Muudatusettepanek 16

Resolutsiooni ettepanek Punkt 13 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

13b. kutsub komisjoni ja liikmesriike tegema rohkem jõupingutusi digipädevuste edendamiseks tütarlaste seas, et julgustada neid digioskustesse investeerima ning IKT- ja STEM-valdkondades karjääri valima; rõhutab teadlikkuse suurendamise vajadust naiste diskrimineerimise ja eelarvamuste vastu võitlemiseks ning vajadust edendada poliitikat, mis panustab kaasava keskkonna loomisse, et hoida võimalikult suurt arvu kaasatud naisi ka edaspidi süsteemis; nõuab alt üles lähenemisviisi ja kaasavat dialoogi asjaomaste sidusrühmadega, nagu eraettevõtjad, valitsusvälised organisatsioonid, riigiasutused, poliitikakujundajad ja kodanikuühiskond, et varustada tütarlapsed digioskustega, pakkuda inspireerivaid eeskujusid, tugevdada soolist võrdõiguslikkust ning tagada naiste ja tütarlaste inimõiguste kaitse seoses hariduse, töö ja inimväärse elatise; nõuab, et liikmesriigid koguksid ja jagaksid teavet parimate tavade näidete ja edumudelite kohta, tagamaks, et haridustöötajad on teadlikud digitaalsest soolisest hariduslõhest ja selle põhjustest, ning kaasaksid sellised tavad ja soovitused riiklikesse haridus- ja

tööturupoliitikatesse, lisades riiklikesse tegevuskavadesse sihipärased meetmed;

Or. [en]

Muudatusettepanek 17

Resolutsiooni ettepanek Punkt 14 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

14a. soosib erinevaid erasektori hariduslikke algatusi, et toetada tütarlapsi ja edendada naiste rolli digimajanduses populaarsete lugudega sotsiaalmeedias, naiste poolt naistele organiseeritud professionaalsetele Euroopa võrgustikele ja tehnoloogiaettevõtete algatustele; rõhutab komisjoni rakkerühma „Naised digiajastul“ ja algatuse Digital4Her olulisust;

Or. [en]

Muudatusettepanek 18

Resolutsiooni ettepanek Punkt 14 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

14b. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma arvesse puuetega naiste ja tütarlaste ja äärepoolseimates või maapiirkondades elavate naiste ja tütarlaste olukorda ning tagama neile täielik ligipääs ja kaasatus digiharidusse, et vältida digilõhe suurenemist;

Or. [en]

Muudatusettepanek 19

Resolutsiooni ettepanek Punkt 15 a (uus)

15a. kutsub liikmesriike üles võtma arvesse jätkuvat muret COVID-19 edasise leviku ohu pärast, tagama õpetajatele ja koolitajatele kõrgeima tasemega kaitsemeetmed, seadma prioriteediks algatused digitaalloskuste arendamiseks ja tegelema varustuse nappuse küsimusega, pakkudes majanduslikke ja/või materiaalseid stiimuleid haavatavatele õpilastele ja sotsiaal-majanduslikult ebasoodsas olukorras olevatele õpilastele, nagu maapiirkondades elavad tütarlapsed, kohanduma asjakohaselt praeguse olukorraga ning looma vahendid, et tagada täielik juurdepääs digiharidusele ja selle sujuv toimimine; rõhutab, et naised teevad suurema osa tasustamata majapidamistööst ja kodustest hooldustöödest, mille osakaal on COVID-19 pandeemia ajal suurenenud, ning rõhutab, et selle tulemusena kulutavad naised tõenäoliselt vähem aega digitaalseid vahendeid kasutades ja digitaalses hariduses osaledes; soovib suurendada jõupingutusi, et ergutada naiste osalemist ja soolist võrdõiguslikkust tööturul ja hariduses, edendades hooldus- ja majapidamiskohustuste võrdset jaotust naiste ja meeste vahel ning toetades vanema- ja hoolduspuhkuse võrdset kasutamist naiste ja meeste hulgas; kutsub komisjoni üles lisama oma digitaalsesse hariduspoliitikasse paindlikud õppemeetodid, mis on spetsiaalselt välja töötatud naistele ja teistele, kes ei saa osaleda õppetundides, kuid saavad osaleda kaugõppes;

Or. [en]

Muudatusettepanek 20

**Resolutsiooni ettepanek
Punkt 15 b (uus)**

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

15b. nõuab nüansirikka soolise statistika kogumist, et hinnata poliitika tulemeid ning soo ja vanuse alusel eristatavat andmete kogumist, et saada parem ülevaade soolisest digilõhest; väljendab heameelt seoses otsusega keskenduda EIGE 2020. aasta digitaalmaailmas töötamise soolise võrdõiguslikkuse indeksile;

Or. [en]

Muudatusettepanek 21

Resolutsiooni ettepanek Punkt 15 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

15c. märgib, et liikmesriigid mängivad tähtsat rolli avaliku hariduse pakkumise tagamisel viisidel, mis suurendavad soolist võrdõiguslikkust, tagavad nõutud digioskused kõigile ning võitlevad tütarlaste ja poiste sooliste stereotüüpide vastu, eriti IKT-valdkonnas;

Or. [en]

Muudatusettepanek 22

Resolutsiooni ettepanek Punkt 15 d (uus)

Resolutsiooni ettepanek

Muudatusettepanek

15d. rõhutab, et sootundlik eelarvestamine ja soolise aspektiga arvestamine peab olema iga poliitika osa, sealhulgas digiõppe poliitikavaldkondades;

Or. [en]

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	24.2.2021
Lõpphääletuse tulemus	+: 26 -: 0 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Alexis Georgoulis, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Marcel Kolaja
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Ryszard Antoni Legutko

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

26	+
ECR	Dace Melbārde
ID	Gilbert Collard, Gianantonio Da Re
PPE	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Romeo Franz, Marcel Kolaja
0	-
2	0
ECR	Ryszard Antoni Legutko, Andrey Slabakov

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu